

Projektas
Nr. TSP-219
2023-12-08

KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS **DĖL KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO** **2021–2027 METŲ PLANO PATVIRTINIMO**

2023 m. gruodžio d. Nr. TS-
Kazlų Rūda

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punktu, 15 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Valstybinį atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022-06-01 nutarimu Nr. 573 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-12 nutarimo Nr. 519 „Dėl valstybinio strateginio atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plano patvirtinimo“ pakeitimo“, Kazlų Rūdos savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planą (pridedama).

2. Sprendimą paskelbti Teisės aktų registre ir Kazlų Rūdos savivaldybės interneto svetainėje.

Šis sprendimas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo arba įteikimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui (Laisvės al. 36, 44240 Kaunas) arba Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams (A. Mickevičiaus g. 8A, 44312 Kaunas) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Mantas Varaška

KAZLŲ RŪDOS
SAVIVALDYBĖS
ATLIEKŲ PREVENCIJOS
IR TVARKYMO
2021–2027 METŲ
PLANAS

TURINYS

1.	ĮVADAS	6
2.	ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS	8
3.	ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	10
3.1.	Kazlų Rūdos savivaldybė	10
3.2.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra.....	10
3.3.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	12
3.3.1.	Investicinių projektų įgyvendinimas	13
3.3.2.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas.....	13
3.3.3.	„Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas.....	14
3.4.	Komunalinių atliekų susidarymas	15
3.5.	Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra bei komunalinių atliekų tvarkymas .	17
3.5.1.	MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai	17
3.5.2.	Pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo priemonės ir šių atliekų tvarkymas	18
3.5.3.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (DGASA) ir atliekų tvarkymas	22
3.5.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra bei šių atliekų tvarkymas	25
3.6.	MKA surinkimas ir rūšiavimas	28
3.7.	Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne.....	31
3.8.	Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis.....	32
3.9.	Šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma tvarkymas.....	32
3.10.	Visuomenės švietimas ir informavimas	33
4.	ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS	34
	KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA	42
5.	KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS	43
5.1.	Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	44
5.2.	Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	49
6.	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS	70
6.1.	Komunalinių atliekų susidarymo prognozė	70
6.2.	Infrastruktūros plėtra.....	72
7.	PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS	75

8. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI.....	76
PRIEDAI	83

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 pav. Marijampolės regionas ir Kazlų Rūdos savivaldybė	10
2 pav. Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Kazlų Rūdos savivaldybėje tarp miesto ir kaimo gyventojų.....	10
3 pav. Komunalinių atliekų susidarymas Kazlų Rūdos savivaldybėje.....	16
4 pav. Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Kazlų Rūdos savivaldybėje, t/metus	17
5 pav. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimas Kazlų Rūdos savivaldybėje	20
6 pav. Antrinių žaliavų surinkimas vienam regiono gyventojui, kg/metus.....	21
7 pav. Tvarkomų DGASA atliekų kiekiai 2018–2020 m.	23
8 pav. Vienam gyventojui surenkamų DGASA atliekų kiekio pokytis Kazlų Rūdos savivaldybėje	24
9 pav. Žaliųjų atliekų tvarkymas Kazlų Rūdos savivaldybėje, tonos	26
10 pav. Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai, tonos	29
11 Pav. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų išskyrimas Marijampolės MBA, tonos.....	29
12 pav. Kazlų Rūdos savivaldybėje surinktų MKA morfologijos tyrimų rezultatai, procentai .	30
13 pav. Marijampolės regioniname sąvartyne šalinamos atliekos, 2014–2020 m., tonos	32
14 pav. KA tvarkymas Kazlų Rūdos savivaldybėje.....	35
15 pav. Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas	49
16 pav. Marijampolės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas.....	49
17 pav. Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai.....	50
18 pav. Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai	50
19 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas	74

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Individualių vieno-dviejų būtų namų pasiskirstymas Marijampolės regiono savivaldybėse, 2020 m.	10
2 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas 2020 m., proc.	14
3 lentelė. Komunalines atliekas tvarkančios įmonės Kazlų Rūdos savivaldybėje, 2020 m.....	17
4 lentelė. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių pokytis Kazlų Rūdos savivaldybėje 2016–2020 m.....	18
5 lentelė. Individualus AŽ ir PA surinkimo konteinerių kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje, 2020 m.	19
6 lentelė. Antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimas Kazlų Rūdos savivaldybėje	20

7 lentelė. Antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimas vienam gyventojui Kazlų Rūdos savivaldybėje.....	21
8 lentelė. Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje (tonomis).....	22
9 lentelė. Marijampolės regiono DGASA, 2020 m.	23
10 lentelė. Papildančias sistemas eksploatuojančios įmonės Kazlų Rūdos savivaldybėje, 2020 m.	24
11 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės ŽAKA, 2020 m.	25
12 lentelė. Pagaminamo komposto kiekiai Marijampolės ŽAKA 2018-2020 m., tonos.....	26
13 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje.....	26
14 lentelė. Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis, tonos.....	28
15 lentelė. Biologinio apdorojimo įrenginiuose tvarkomos atliekos, tonos.....	30
16 lentelė. Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus, 2020 m. ...	30
17 lentelė. Regioniname sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus.....	31
18 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas Kazlų Rūdos savivaldybėje.....	36
19 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai.....	39
20 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.....	40
21 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai.....	44
22 lentelė. VAPTP uždaviniai.....	45
23 lentelė. VAPTP uždutys ir siekiai.....	46
24 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.....	47
25 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Kazlų Rūdos savivaldybėje.....	71
26 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2023–2027 m., t.	71
27 lentelė. Bioskaidžių atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Kazlų Rūdos savivaldybėje ...	72
28 lentelė. Individualių kompostavimo dėžių poreikis Kazlų Rūdos savivaldybėje.....	73
29 lentelė. Tekstilės konteinerių poreikis Kazlų Rūdos savivaldybėje.....	73
30 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Kazlų Rūdos savivaldybėje.....	75
31 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.....	76
32 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonių stebėseną.....	78

VARTOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
EEJA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksplloatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
GIA	Gamintojų ir importuotojų asociacija
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
PA	Pakuotės atliekos
AAD	Aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
MAATC	UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2007–2013 m.
ŽA	Žaliosios atliekos
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – nuolatos besivystanti sistema, kurios sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai ir Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti ir patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingų iššūkių atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms ir šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Jos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumu ir nuolatos kintančios dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Kazlų Rūdos savivaldybės ir Marijampolės regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas ir įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (toliau – VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais planas.

Pagrindinis Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – suderinti Kazlų Rūdos savivaldybės ir Marijampolės regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius regione. Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus, atitinka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems teritorijos gyventojams. Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Kitas prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir, tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti atitinka VAPTP nustatytus tikslus ir uždavinius.

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas pakeičia šiuo metu galiojantį Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų tvarkymo planą, patvirtintą Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 22 d. sprendimu Nr. TS IV(40)-2228 „Dėl Kazlų Rūdos savivaldybės 2014-2020 metų atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“ ir kartu nustato naujas VAPTP numatytų užduotims įgyvendinti reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2021–2027 m. periodui.

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės dalys:

- atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- **Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis už 2018– 2020 (2021) metus;**
- **UAB MAATC pateiktais ir viešoje erdvėje publikuojamais duomenimis (atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esami Marijampolės regiono ir Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų tvarkymo planai, ir kt.);**
- **Duomenimis, surinktais darbinių susitikimų su Marijampolės regiono plėtros taryba ir Kazlų Rūdos savivaldybės darbuotojais metu.**

Ataskaitoje analizuojami duomenys už 2018–2020 (2021) metus, o prieduose pateikiami visi skelbiami statistiniai duomenys. Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių surinkti statistiniai duomenys ne visada sutapo, taip pat net to paties šaltinio, tačiau skirtingų metų informacija labai varijuoja, o tai neleidžia daryti vienareikšmiškų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione. Viena pagrindinių duomenų nepatikimumo priežasčių – nesisteminis skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui. Siekiant išvengti galimo duomenų nepagrįstumo darant prielaidas ir pagrindines išvadas, Plane daugiausia buvo remtasi Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais duomenimis. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2018 metų sausio 1 dienos buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka.

Sprendimą dėl Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano patvirtinimo priima Kazlų Rūdos savivaldybės taryba, atsižvelgdama į UAB MAATC, savivaldybės gyventojų ir įmonių siūlymus.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose, vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d., 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais
- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

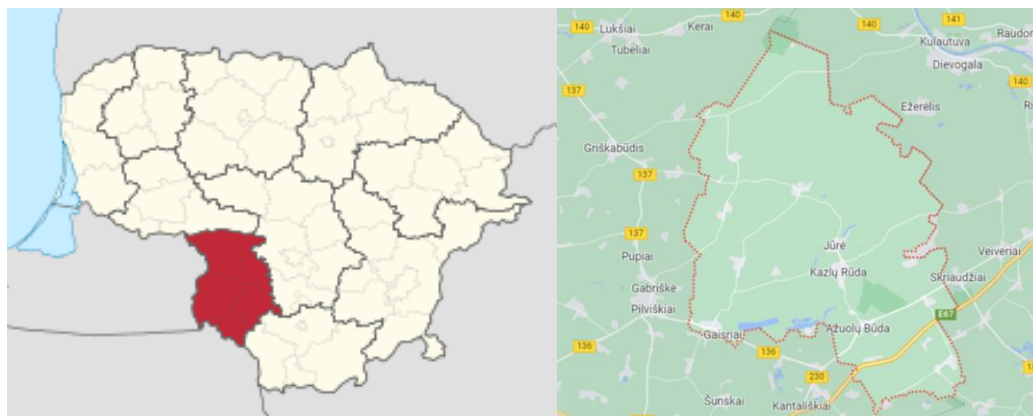
- Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- 2022 m. birželio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- Atliekų tvarkymo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 217);
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;

- Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;
- Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymas;
- Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;
- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. Nr. 967;
- Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- 2022–2030 metų Regionų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“;
- Marijampolės regiono plėtros planas 2014-2020 metams, patvirtintas Marijampolės regiono plėtros tarybos 2013 m. lapkričio 21 d. sprendimu Nr. 51/8S-46 „Dėl Marijampolės regiono plėtros plano 2014–2020 metams patvirtinimo“;
- 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros planas, patvirtintas 2023 m. vasario 9 d. Marijampolės regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. S-1 „Dėl 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros plano patvirtinimo“.

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

3.1. Kazlų Rūdos savivaldybė

Kazlų Rūdos savivaldybė – administracinis-teritorinis vienetas Lietuvos pietvakarinėje dalyje. Savivaldybės plotas 555 km². Administracinis centras – Kazlų Rūda. Savivaldybės teritorijoje yra 1 miestas – Kazlų Rūda; 1 miestelis – Jūrė ir 182 kaimai.

Šaltinis: <https://www.google.com/maps>

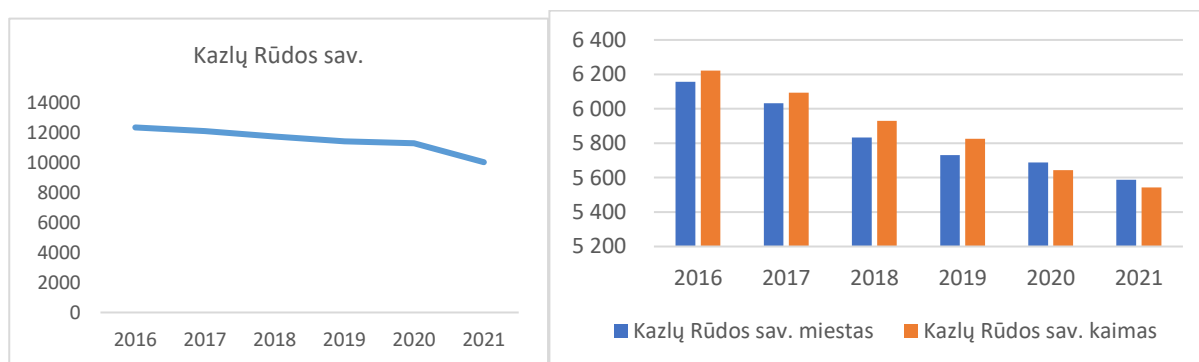
1 pav. Marijampolės regionas ir Kazlų Rūdos savivaldybė

Savivaldybėje 2021 m. sausio 1 d. gyveno 10 054 gyventojų (apie 8 proc. regiono gyventojų), nuo 2016 m. gyventojų skaičius sumažėjo apie 9 proc. (2016 m. gyventojų skaičius siekė 12 379 gyventojų). 50 proc. rajono gyventojų gyvena kaimo vietovėse.

1 lentelė. Individualių vieno-dviejų būtų namų pasiskirstymas Marijampolės regiono savivaldybėse, 2020 m.

Turto objekto savivaldybė	Turto objekto vietovės tipas	Turto objektų skaičius
Kazlų Rūdos sav.	Kaimas	2 363
	Miestas, miestelis	6 357

Lietuvos statistikos departamentas

2 pav. Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Kazlų Rūdos savivaldybėje tarp miesto ir kaimo gyventojų

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybė atsako už savivaldybių teritorijose susidarantių mišrių komunalinių atliekų surinkimo, pervežimo į regioninius MBA įrenginius ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų,

pavojingų buities atliekų, didelio gabarito ir kitų naudoti tinkamų atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir kitų specifinių, panaudoti ar kitaip perdirbti tinkamų atliekų, šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja tvarkymo organizavimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybės teritorijoje teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos pavestos teikti savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti. Savivaldybės turi teisę pavesti savivaldybės ar savivaldybių įsteigtai įmonei vykdyti atliekų tvarkymo funkcijas.

Kazlų Rūdos savivaldybė tvarkydama atliekas, atlieka šias pagrindines organizavimo funkcijas:

- **tvirtina savivaldybės atliekų tvarkymo planus bei taisykles;**
- **tvirtina įmokas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;**
- **kontroliuoja UAB MAATC veiklą;**
- **kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;**
- **organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą.**

Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- **mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;**
- **buityje susidarantių antrinių žaliavų, pakuočių atliekų;**
- **buityje susidarantių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);**
- **buityje susidarantių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų;**
- **tekstilės atliekų;**
- **buityje susidarantių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;**
- **statybos ir griovimo atliekų;**
- **buityje susidarantių pavojingų atliekų;**
- **gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;**
- **šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo neįmanoma nustatyti;**
- **kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.**

Savivaldybių administracijos rengia, o tarybos tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus ir atliekų tvarkymo taisykles. Savivaldybių atliekų tvarkymo plano sprendimai, užduotys ir priemonės suderinamos su regioniniu atliekų tvarkymo planu ir turi atitikti Valstybinio atliekų

tvarkymo planavimo dokumento nuostatas. Siekiant užtikrinti sėkmingai organizuoti atliekų tvarkymo sistemą, Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 22 d. sprendimu Nr. TS IV(40)-2228 „Dėl Kazlų Rūdos savivaldybės 2014-2020 metų atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“ buvo patvirtintas minėtas planas, o 2016-12-28 Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS – V (19)-2732 „Dėl Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ buvo patvirtintas ir atliekų tvarkymo taisyklės.

Vykdamas Europos Sąjungos ISPA fondo reikalavimą sukurti bendrą kooperuotą naudos gavėją ir siekiant užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybiškų ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams, Marijampolės regiono savivaldybės 2002 m. pasirašiusius Jungtinės veiklos sutartį įsteigė Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centrą – UAB MAATC. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre bendrovė įregistruota 2003 m. sausio 16 d.

UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centro steigėjai ir akcininkai yra visos penkios Marijampolės apskrities savivaldybės:

- **Kalvarijos savivaldybė, 8 %;**
- **Kazlų Rūdos savivaldybė, 8 %;**
- **Marijampolės savivaldybė, 37 %;**
- **Šakių rajono savivaldybė, 20 %;**
- **Vilkaviškio rajono savivaldybė, 27 %.**

Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos patvirtinta koncesijos sutartimi pavedė UAB MAATC organizuoti Marijampolės regiono savivaldybių teritorijose viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti Marijampolės regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriumi. UAB MAATC vykdo šias pagrindines funkcijas komunalinių atliekų tvarkymo srityje:

- **organizuoja ir plėtoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;**
- **vykdo komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėseną;**
- **organizuoja įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą iš atliekų turėtojų surinkimą;**
- **organizuoja senų sąvartynų uždarymą ir jų priežiūrą;**
- **vykdo visuomenės informavimo apie komunalinių atliekų tvarkymą programą;**
- **organizuoja ir vykdo viešųjų pirkimų konkursus komunalinių atliekų tvarkymo operatoriams parinkti;**
- **vykdo visuomenės informavimo apie komunalinių atliekų tvarkymą programą.**

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Kazlų Rūdos savivaldybės ir Marijampolės regione įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos ir komunalinių atliekų sistemos administravimo) sąnaudas. Kazlų Rūdos savivaldybės tvarkymo

sistema finansuojama iš įvairių šaltinių – įmokų už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, ES paramos, skolintų lėšų.

3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas

UAB MAATC 2017 m. lapkričio 30 d. pasirašė projekto finansavimo ir administravimo sutartį Nr. 05.2.1-APVA-R-008-41-0001/2017/474 su Aplinkos projektų valdymo agentūra dėl projekto „Marijampolės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ priemonės Nr. 05.2.1-APVA-R-008 finansavimo. Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia – 2017 m. lapkričio 30 d., planuojama projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2023 m. rugsėjo 30 d.

Investicinio projekto tikslas – Marijampolės regiono savivaldybėse plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą, sukurti atliekų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą (siekiamas rodiklis – sukurti 8155 t/metus pajėgumai).

Projekto įgyvendinimo metu Kazlų Rūdos savivaldybėje buvo vykdoma veikla:

- **Konteinerinių aikštelių įrengimas ir konteinerių įsigijimas;**
- **Didelių gabaritų atliekų surinkimo naujų aikštelių atnaujinimas, pritaikant ją atliekų paruošimui naudoti pakartotinai;**
- **Konteinerių įsigijimas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštei;**
- **Kompostavimo dėžių individualioms valdoms plėtra;**
- **Visuomenės informavimas atliekų tvarkymo klausimais.**

2020 m. pabaigoje buvo galutinai suderinti konteinerių aikštelių sąrašai su Marijampolės regiono savivaldybių administracijomis ir parengti aikštelių projektai. Marijampolės regione bus įrengtos 671 antžeminės konteinerių aikštelės, pagerintos atskiro antrinių žaliavų, pakuotės atliekų ir tekstilės surinkimo sąlygos: bus didesnis tokių aikštelių prieinamumas, padidinti konteinerių tūriai. Įrengus tvarkingas konteinerių aikšteles, pagerės bendras gyvenamųjų vietovių vaizdas, mažinama vizualinė tarša. Priėjimas prie aikštelių bus pritaikytas žmonėms su negalia.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, Regiono savivaldybių nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Kazlų Rūdos savivaldybės įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios:

- **Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki regioninio sąvartyno sąnaudos;**
- **Įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą administravimo sąnaudos;**
- **Atskiro komunalinių atliekų srautų surinkimo sąnaudos;**
- **Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos (infrastruktūros – DGASA ŽAKA, MBA eksploatacijos ir kt. sąnaudos);**
- **Atliekų šalinimo sąvartyne veiklos sąnaudos;**
- **Įgyvendinamų projektų sąnaudos;**

- **UAB MAATC administracinės sąnaudos.**

Didžiąją dalį visų sąnaudų sudaro mišrių komunalinių atliekų surinkimo, apdorojimo ir šalinimo sąnaudos. Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiami duomenys apie atliekų tvarkytojų Kazlų Rūdos savivaldybėje kaštų atliekų tvarkymo veikloje pasiskirstymą 2020 m.

2 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas 2020 m., proc.

Savivaldybė	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos, %	Mišrių komunalinių atliekų apdorojimo ir šalinimo sąnaudos, %	Į mišrias komunalines atliekas patekusių antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų atskyrimo nuo mišrių komunalinių atliekų ir kitos tvarkymo sąnaudos, %	DGASA aikštelių eksploatavimo sąnaudos %	Kompostavimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos, %	Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros atnaujinimo sąnaudos, %surinkimo ir (ar) tvarkymo sąnaudos, %	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos %
Kazlų Rūdos sav.	21,00	15,00	24,00	7,00	5,00	5,00	18,00

Šaltinis: AAA duomenys

Reikia pažymėti, kad regioninės sąnaudos Marijampolės regione visoms savivaldybės yra nustatytos vienodos. Vidutiniai komunalinių atliekų tvarkymo kaštai vienam namų ūkiui (apie 53,88 EUR/metus) sudarė mažiau kaip 1 proc. vidutinių disponuojamų namų ūkio pajamų regione, kurios sudaro apie 11 484 EUR/metus¹.

3.3.3. „Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- **„Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;**
- **„Proporcingumo“ principas teigia, kad apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas atliekų turėtojo susidarančiam atliekų kiekiui;**
- **„Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms**

¹ <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=24c7a9a2-04af-48a6-9929-3c36520b1978#/>

Regiono savivaldybėms, t. y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.

Remiantis minėtais principais ir vadovaujantis Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 71, savivaldybės nustato vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Nustatant šiuos dydžius, apskaičiuojamos pastovios ir kintamos būtinosios komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamojo turto objektas (objektų rūšių sąrašą nustato Aplinkos ministerija). Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos 2016-12-28 Nr. sprendimu TS(19)-2734) „Dėl įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą Kazlų Rūdos savivaldybėje dydžio nustatymo metodikos ir įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą dydžių patvirtinimo“ buvo patvirtinta įmokos apskaičiavimo tvarka bei taikymo sritys.

Iki 2016 m. gruodžio 31 d. UAB MAATC įkurtas Klientų aptarnavimo skyrius buvo atsakingas už Marijampolės regiono atliekų turėtojų aptarnavimą bei administravo savivaldybių vietinę rinkliavą, vykdydamas šias vietinės rinkliavos administravimo procedūras: vietinės rinkliavos mokėtojų registro kūrimą ir tvarkymą, vietinės rinkliavos dydžio apskaičiavimą, vietinės rinkliavos surinkimo organizavimą, vietinės rinkliavos mokėjimo kontrolę. Nuo 2017 m. sausio 1 d. savivaldybių vietinė rinkliava už atliekų tvarkymą panaikinta, todėl šiuo metu Klientų aptarnavimo skyrius vykdo atliekų turėtojų duomenų, reikalingų įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą apskaičiavimui, rinkimą ir tikslinimą, tvarko atliekų turėtojų registrą bei teikia duomenis reikalingus rinkliavos skolų išieškojimui. Klientų aptarnavimo skyrius taip pat sudaro komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo sutartis su atliekų turėtojais, organizuoja atliekų surinkimo priemonių suteikimą, prižiūri ir kontroliuoja Marijampolės regioninės atliekų tvarkymo sistemos vežėjus, kaip jie vykdo atliekų surinkimą, vežimą visoje Marijampolės apskrityje bei atliekų turėtojus – kaip jie laikosi teisės aktų, reglamentuojančių atliekų tvarkymą, nuostatų.

Pagal Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą gaminių ar pakuočių, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, atliekų tvarkymas yra gamintojų ir importuotojų pareiga, įskaitant ir infrastruktūros diegimą, todėl išlaidos, susijusios su šių atliekų tvarkymu, neįtrauktos į įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą.

3.4. Komunalinių atliekų susidarymas

Aplinkos apsaugos agentūros (AAA) valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, Lietuvoje 2020 m. susidarė apie 4,8 mln. tonų atliekų. Vidutinis metinis atliekų susidarymo pirminiame šaltinyje augimas 2014–2018 m. sudarė 2,7 proc. per metus, komunalinės atliekos (įskaitant pakuotes, rastas MKA sraute) sudaro apie 24 proc. Lietuvoje surenkamų atliekų.

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Marijampolės regiono savivaldybėse susidarė beveik 55 tūkst. tonų komunalinių atliekų (2021 m. šių atliekų susidarė jau 59 tūkst.

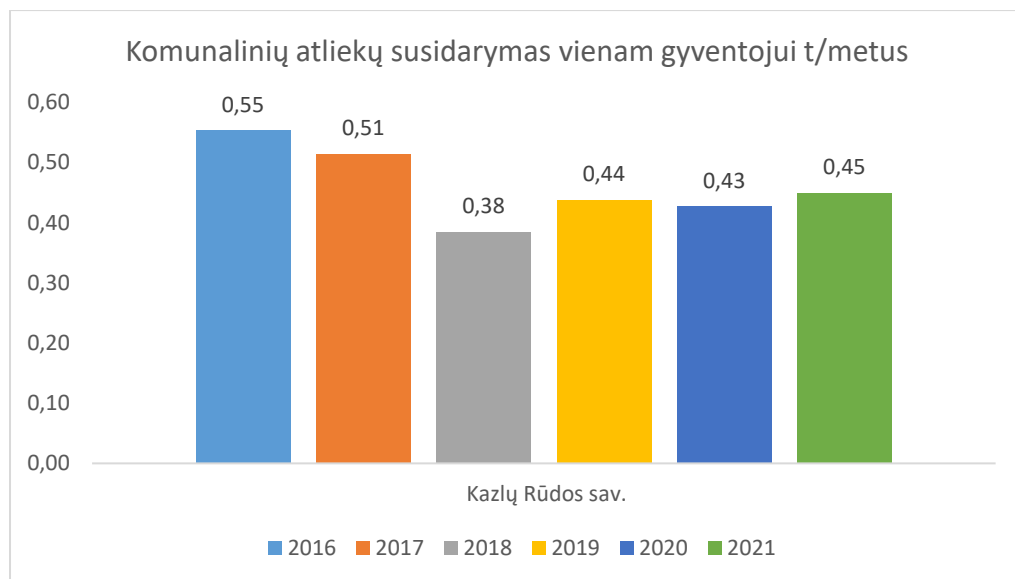
tonų), iš jų Kazlų Rūdos savivaldybėje 4 838 tonų, daugiau kaip 9 proc. iš visų susidarančių atliekų Marijampolės regione. Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

3 pav. Komunalinių atliekų susidarymas Kazlų Rūdos savivaldybėje

Šaltinis: AAA duomenys

Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius penkerius metus sumažėjo beveik 1 tūkst. tonų – nuo 5,7 tūkst. tonų 2016 m. iki 4,8 tūkst. tonų 2020 m. (neskaitant momentinio atliekų padidėjimo 2021 metais). Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su mažėjančia komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui, kuri per pastaruosius metus nuolat mažėja. Vidutiniškai rajone komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui sumažėjo 10 kg / asmeniui, kas iš dalies susiję su atliekų prevencija, sumažėjusiu vartojimu, bei atliekų tvarkymu susidarymo vietoje (namudinis kompostavimas) bei užstato sistema.

4 pav. Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Kazlų Rūdos savivaldybėje, t/metus

Šaltinis: AAA duomenys

3.5. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra bei komunalinių atliekų tvarkymas

Igyvendinant ES finansuojamus projektus ir dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Kazlų Rūdos savivaldybėje bei Marijampolės regione sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarančių atliekų kiekius ir leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

3.5.1. MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugas Kazlų Rūdos savivaldybėje teikia viešųjų konkursų būdu parinkti komunalinių atliekų vežėjai (**lentelė 3**).

3 lentelė. Komunalines atliekas tvarkančios įmonės Kazlų Rūdos savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Vykdoma veikla									
		Mišrių komunalinių atliekų surinkimas	Buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimas	Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas	Popieriaus surinkimas	Stiklo surinkimas	Plastiko surinkimas	Didžiųjų atliekų surinkimas	Statybos ir griovimo atliekų surinkimas	EEJ atliekų surinkimas	Padangų atliekų surinkimas
Kazlų Rūdos sav.	UAB "Ecoservice"	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip

Šaltinis: Marijampolės regiono savivaldybės

Mišrios komunalinės atliekos surenkamos apvažiavimo būdu pagal sutartyse numatytus ir su atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi suderintus grafikus, kurie skelbiami atliekų tvarkytojų ir sistemos administratoriaus tinklapiuose. MKA surenkamos naudojant įvairių talpų surinkimo konteinerius (nuo 0,08 iki 2,5 m³). Už konteinerių (tiek individualių tiek bendro naudojimo) tiekimą atliekų turėtojams atsakingi MKA tvarkytojai sutartyse nurodytomis sąlygomis, o konteinerines aikšteles įrengia atliekų tvarkymo sistemos administratorius. Komunalinių atliekų vežėjai teikia ne tik mišrių komunalinių atliekų, surinkimo paslaugą, įskaitant bendro naudojimo konteinerių dezinfekavimą, bet ir apvažiavimo būdu teikia didelių gabaritų, buityje susidarantių pavojingųjų atliekų, EEJ atliekų surinkimo paslaugą.

3.5.2. Pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo priemonės ir šių atliekų tvarkymas

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams 246.1 straipsnio reikalavimais, savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams, jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles turi būti laikomasi šių reikalavimų (VATP 246.2 straipsnis):

- savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

Kazlų Rūdos savivaldybėje VATP reikalavimai antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo konteinerių aikštelėms – savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojams, yra įgyvendinti – savivaldybėje 2020 m. viena antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 290 gyventojų, tačiau antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo konteinerių aikštelių plėtrą sodų bei garažų bendrijose reiktų numatyti kito planavimo laikotarpiui.

4 lentelė. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių pokytis Kazlų Rūdos savivaldybėje 2016–2020 m.

Savivaldybė	2016	2020
Kazlų Rūdos sav.		
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	39	39
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	268	290

Šaltinis: AAA duomenys

Siekiant įgyvendinti VATP 2014–2020 m. antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimo uždavinius – iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių

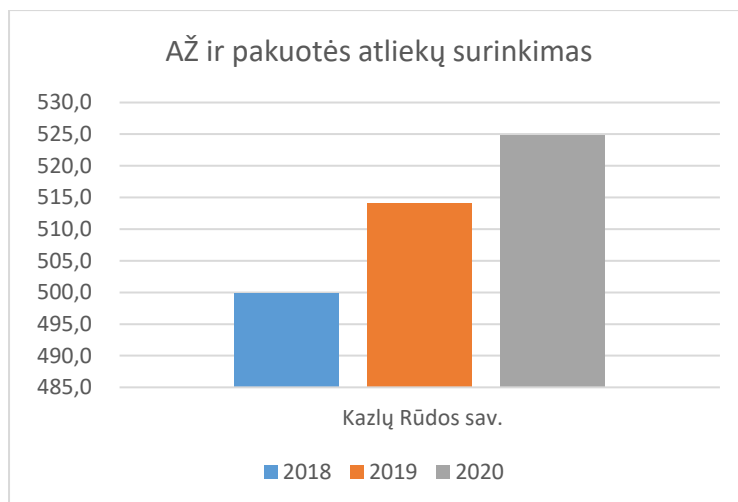
atliekų (VATP 230.3. straipsnis) ir užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti (VATP 230.4 straipsnis), individualių namų savininkai buvo aprūpinami 120–240 l talpos individualiais konteineriais stiklo atliekoms ir pakuočių, popieriaus, plastiko atliekoms surinkti (Kazlų Rūdos savivaldybėje 100 procentų individualių namų yra aprūpinti individualaus rūšiavimo konteineriais). Šiuos konteinerius aptarnauja įmonės, pasirašiusios sutartis su savivaldybėmis sutartyse nurodytu dažnumu. Tokią paslaugą savivaldybėje teikia UAB „Ecoservice“, kuri aptarnauja individualius bei bendro naudojimo antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimo konteinerius. UAB MAATC su licencijuotomis gamintojų importuotojų organizacijomis VŠĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“, VŠĮ „Žalioji taška“, ir VŠĮ „Gamtos ateitis“ yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamo surinkimo, vežimo bei paruošimo naudoti organizavimo visose Marijampolės regiono savivaldybėse. Vadovaujantis šiomis sutartimis, komunalinių atliekų vežėjas - „Ecoservice“, surenka pakuočių atliekas ir antrines žaliavas).

5 lentelė. Individualus AŽ ir PA surinkimo konteinerių kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybė	Individualių namų skaičius	Individualaus naudojimo antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų konteineriai, vnt.	Individualaus naudojimo stiklo pakuotės konteineriai, vnt.	Aprūpinimas, %
Kazlų Rūdos sav.	3456	3500	3500	100%

Šaltinis: *Kazlų Rūdos savivaldybė*

Remiantis atliekų tvarkymo taisyklėmis, atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas ir pakuotės atliekas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o individualių namų gyventojai aprūpinti rūšiuojamaisiais konteineriais. Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų mieste surenkamos pagal nustatyta grafiką, kuris skelbiamas atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus – UAB MAATC internetinėje svetainėje.

5 pav. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimas Kazlų Rūdos savivaldybėje

2020 m. Kazlų Rūdos savivaldybėje atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis sudarė virš 500 tonų, neskaitant juridinių asmenų bei per užstato sistemą surenkamas atliekas ir antrines žaliavas. Vertinant 2018–2020 m. duomenis matyti, kad antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų surinkimas išaugo beveik 5 proc., labiausiai augo popieriaus ir stiklo pakuočių surinkimas.

6 lentelė. Antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimas Kazlų Rūdos savivaldybėje

Metai	Frakcija	Kazlų Rūdos sav.
2018	Popieriaus ir kartono pakuotė	124
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	191
	Stiklas	160
	Metalas	25
	Viso savivaldybėje	500
2019	Popieriaus ir kartono pakuotė	187
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	138
	Stiklas	162
	Metalas	26
	Viso savivaldybėje	514
2020	Popieriaus ir kartono pakuotė	158
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	148
	Stiklas	193
	Metalas	26
	Viso savivaldybėje	525

Šaltinis: Marijampolės regiono savivaldybės

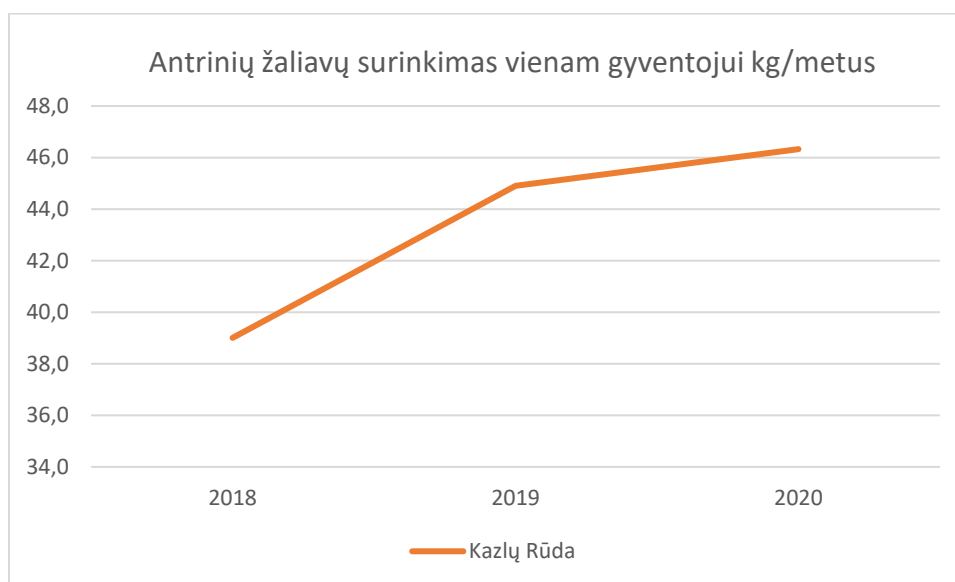
Vidutiniškai Kazlų Rūdos savivaldybėje surenkama apie 46 kg antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų vienam gyventojui per metus.

7 lentelė. Antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimas vienam gyventojui Kazlų Rūdos savivaldybėje

Metai	Frakcija	Kazlų Rūdos sav.
2018	Popieriaus ir kartono pakuotė	9,7
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	4,9
	Stiklas	12,5
	Metalas	1,9
	Viso	39,0
2019	Popieriaus ir kartono pakuotė	6,3
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	12,1
	Stiklas	14,2
	Metalas	2,3
	Viso	44,9
2020	Popieriaus ir kartono pakuotė	13,9
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	13,1
	Stiklas	17,0
	Metalas	2,3
	Viso	46,3

Šaltinis: AAA duomenys

Tokiems nemažiams surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekiam įtakos turi tiek įdiegta infrastruktūra (Kazlų Rūdos savivaldybės individualių namų gyventojai 100 proc. aprūpinti individualiais konteneriais, viena kontenerinė aikštelė aptarnauja apie 290 gyventojų).

6 pav. Antrinių žaliavų surinkimas vienam regiono gyventojui, kg/metus

Nuo 2016 m. Lietuvoje veikia vienkartinių gėrimų pakuočių užstato sistema, taip kasmet surenkama daugiau nei 600 mln. vienkartinių gėrimų pakuočių. Kazlų Rūdos savivaldybėje 2020 m. buvo surinkta daugiau kaip 88 t pakuočių arba vidutiniškai 10 kg vienam asmeniui.

8 lentelė. Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje (tonomis)

Metai	Pakuotė	Kazlų Rūdos sav.
2018	PET	51,1
	Metalinės	15,1
	Stiklinės	15,9
	Viso savivaldybėje	82,1
2019	PET	52,9
	Metalinės	16,1
	Stiklinės	19,4
	Viso savivaldybėje	88,3
2020	PET	53,8
	Metalinės	17,2
	Stiklinės	17,8
	Viso savivaldybėje	88,8

Šaltinis: Užstato sistemos administratorius

Įvertinus savivaldybių atliekų tvarkymo sistemų surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinį gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje 2020 m. siekė apie 600 t, arba apie 60 kg, vienam asmeniui. Reikia atkreipti dėmesį, kad per užstato sistemą daugiausia surenkama PET pakuočių bei stiklo pakuotės.

3.5.3. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (DGASA) ir atliekų tvarkymas

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse (VATP 248. straipsnis), o komunalinių atliekų tvarkymas turi būti taip organizuojamas, kad atliekas skatintų paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Savivaldybės privalo užtikrinti galimybes:

- atiduoti buityje susidarančias statybines atliekas ir naudotų padangų atliekas;
- atiduoti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų, akumuliatorių ir kitas komunalines atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų;
- atiduoti buityje susidarančias pavojingąsias atliekas.

Šiuo metu Kazlų Rūdos savivaldybėje veikia 1 DGASA, kuri pradėta eksploatuoti 2018 m. UAB MAATC. Vėlesniais metais atliekų tinkančių panaudoti ar perdirbti kiekio didinimui ši aikštelė rekonstruota įrengiant patalpas, kuriose vykdoma tolimesniam panaudojimui tinkamų daiktų perdavimas gyventojams ar labdaros organizacijoms. Šiose patalpose savivaldybės gyventojai gali pristatyti dar tinkamus naudoti didelių gabaritų daiktus (baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius), elektros ir elektronikos prietaisus, o kiti

gyventojai neatlygintinai pasiimti. Kiekvienais metais ši veikla tampa vis populiareesnė, vis daugiau žmonių naudojami šia paslauga.

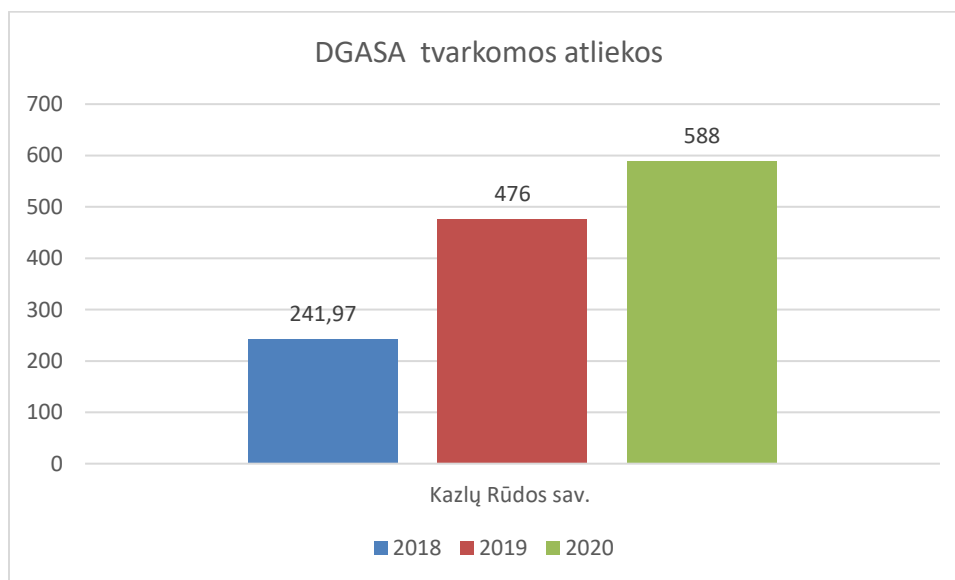
Atliekų priėmimo tvarka, priimamos atliekos DGASA, darbo valandos viešai skelbiamos UAB MAATC interneto svetainėje (<https://www.dgasa-zaka.org/>).

9 lentelė. Marijampolės regiono DGASA, 2020 m.

DGASA	Adresas	Plotas, ha	Didžiausias vienu metu laikyti bendras atliekų kiekis, įskaitant pavojingas atliekas, t/ m
Kazlų Rūdos	M. Valančiaus g. 17A, Kazlų Rūda	0,2500	5 594

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

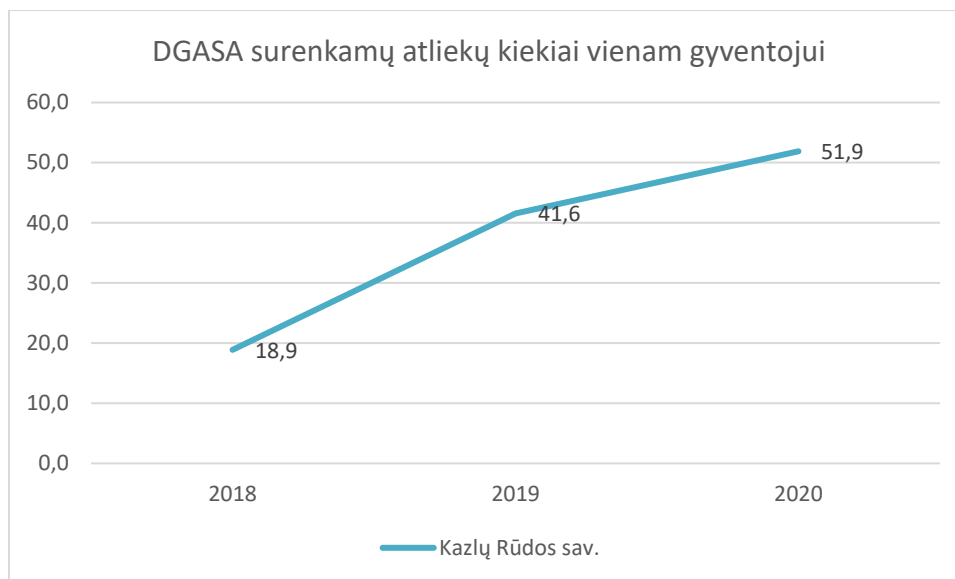
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje daugiausia atliekų pristato fiziniai asmenys, t. y. gyventojai, kurie į aikšteles dažniausiai pristato nepavojingas atliekas – naudotas automobilių padangas, didžiąsias atliekas (baldus), statybos ir griovimo atliekas, autoplastikus, langų stiklą, o pavojingų atliekų, surinktų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, kategorijoje dominuoja nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, pavojingomis medžiagomis užterštos pakuotės, šaldytuvai ir kita šaldymo įranga, dienos šviesos lempos, tepalo, kuro, oro filtrai. Tokios atliekos taip pat surenkamos apvažiavimo būdu, kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

7 pav. Tvarkomų DGASA atliekų kiekiai 2018–2020 m.

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Gyventojų aktyvumas pristatant atliekas į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę per pastaruosius tris metus išaugo beveik trigubai, ir Kazlų Rūdos savivaldybės gyventojas vidutiniškai priduoja apie 52 kg tokių atliekų per metus.

8 pav. Vienam gyventojui surenkamų DGASA atliekų kiekio pokytis Kazlų Rūdos savivaldybėje

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad EEJ gamintojų ir importuotojų organizacijos privalo sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DGASA, šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo ir Kazlų Rūdos savivaldybėje tokios sutartis pasirašytos su papildančią sistemą diegiančiomis asociacijomis, tokiomis kaip VŠĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“, „EEPA“, Gamintojų ir importuotojų asociacija, asociacija, „Autogamintojų ir importuotojų asociacija“, Viešoji įstaiga „Padangų importuotojų organizacija“.

10 lentelė. Papildančias sistemas eksploatuojančios įmonės Kazlų Rūdos savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybė	Papildančią sistemą eksploatuojantis juridinis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegiama / įdiegta papildanti sistema
Kazlų Rūdos sav.	UAB "Atliekų tvarkymo centras",	Elektros ir elektroninės įrangos
	UAB "EMP recycling", UAB "Žalvaris", UAB "Baltic Metal", UAB "Karavanas LT"	Elektros ir elektroninės įrangos
	UAB "Žalvaris"	Akumulatoriai, baterijos, padangos, tepalų filtrai, alyva.
	Asociacijos parinktas padangų atliekų tvarkytojas	Naudoti nebetinkamos padangos
	Asociacijos parinktas padangų atliekų tvarkytojas	Naudoti nebetinkamos padangos
	Organizacijos parinktas padangų atliekų tvarkytojas	Naudoti nebetinkamos padangos

Šaltinis: AAA duomenys

3.5.4. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra bei šių atliekų tvarkymas

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys (VATP 238 straipsnis).

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (238 straipsnis) nustatyta, kad iki 2020 m. sąvartyne šalinamos biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys.

Pagrindiniai biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo būdai Marijampolės regione:

- **Namudinis žaliųjų atliekų kompostavimas;**
- **Žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas kompostavimo aikštelėse (ŽAKA);**
- **Biologiškai skaidžios atliekos, atskirtos nuo MKA tvarkomos MBA esančiuose biotuneliuose, pagaminamas stabilatas, naudojamas Marijampolės regioninio sąvartyno sluoksnių perdengimui.**

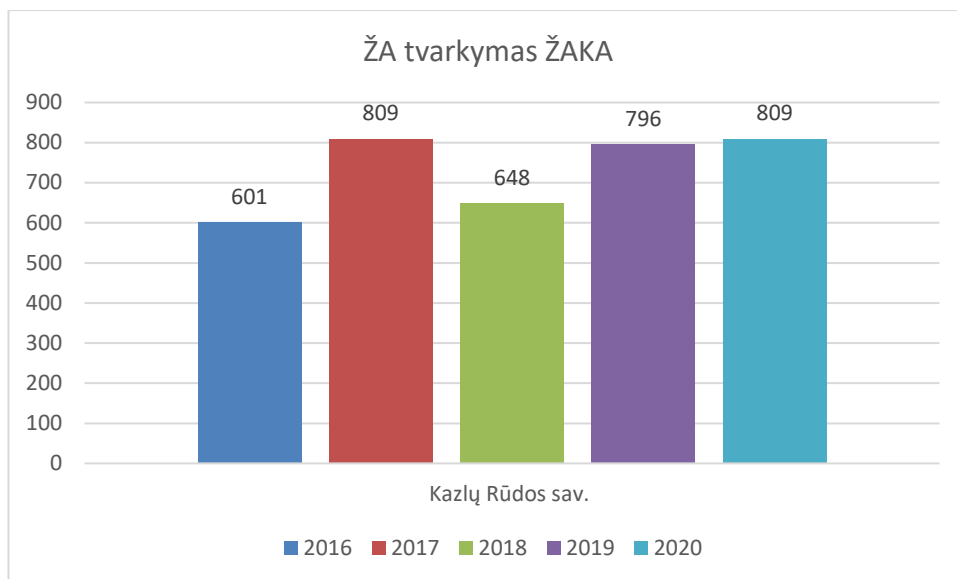
Kazlų Rūdos savivaldybės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje (ŽAKA), žaliosios atliekos priimamos tiek iš gyventojų, tiek iš juridinių asmenų. Aikštelėje iš žaliųjų atliekų gaminamas kompostas, kuris parduodamas gyventojams ir organizacijoms.

11 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės ŽAKA, 2020 m.

Kazlų Rūdos ŽAKA	
Adresas	Eglinčiškės k. 1, Kazlų Rūdos sav.
Plotas, ha	Bendras plotas 0,65, asfaltas 0,48
Projektinis pajėgumas, t/metus	3000

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Vidutiniškai per metus Kazlų Rūdos savivaldybės ŽAKA sutvarkoma apie 7-8 šimtus tonų žaliųjų atliekų arba apie 80 kg vienam savivaldybės gyventojui.

9 pav. Žaliųjų atliekų tvarkymas Kazlų Rūdos savivaldybėje, tonos

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Tvarkomų atliekų kiekiai kiekvienais metais yra kintantys, o pagaminto komposto kiekis priklauso nuo tvarkomų atliekų kiekio. Dalis neparduoto komposto saugomas ŽAKA.

12 lentelė. Pagaminamo komposto kiekiai Marijampolės ŽAKA 2018-2020 m., tonos

	2018	2019	2020
Kazlų Rūdos sav.	425	490	740

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą, 2014–2020 m. Kazlų Rūdos savivaldybėje buvo išdalyta apie 1,5 tūkstančių vnt. kompostavimo dėžių. Vertinant įvairių tyrimų rezultatus ir analizes daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30–40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Kazlų Rūdos savivaldybėje per metus kompostuojama apie 200 - 250 tonų biologiškai skaidžių atliekų arba apie 20 kg vienam regiono gyventojui.

13 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje

Savivaldybė	Individualių namų skaičius	Individualių namų skaičius kaimo vietovėse	Kompostavimo dėžės	Aprūpinimas	Prognozinis kompostuojamų atliekų kiekis, t/metus
Kazlų Rūdos sav.	8 720	6 357	1 498	17%	225

Šaltinis: Savivaldybių duomenys ir konsultanto skaičiavimai

Reikia atkreipti dėmesį kad Kazlų Rūdos savivaldybėje tokiomis atliekų tvarkymo priemonėmis yra aprūpinta tik apie 17 procentų individualių namų. Iš kitos pusės kaimiškose vietovėse dažnai gyventojai patys įsirengia kompostavimo vietas, o tai neatsispindi statistikoje. Žinoma, gyventojai turi teisę tokias atliekas nemokamai pristatyti į ŽAKA, bet kadangi ŽAKA tinklas retas, tokia galimybė naudojasi ne visi. Sekančiame planavimo etape reikalinga tokių atliekų

tvarkymo priemonių (kompostavimo dėžių) plėtra ir/ar gyventojams siūloma žaliųjų atliekų surinkimo paslauga.

Vertinant namų ūkiuose surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teigti, kad kiekvienais metais tvarkomų žaliųjų atliekų kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje didėja ir 2020 m. sudarė apie 900 tonų, arba apie 90 kg vienam gyventojui.

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas numato, kad atskirų maisto atliekų surinkimo galimybė bus suteikiama ir didžiųjų miestų gyventojams. Taip pat Atliekų tvarkymo taisyklėse numatyta, kad nuo 2019 m. atskirai maisto atliekos bus surenkamos iš didžiųjų miestų, kuriuose daugiau nei 50 000 gyventojų, t. y. Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Alytaus. Atliekų direktyvoje valstybės narės skatinamos atskirai rinkti biologines atliekas ir jas perdirbti, todėl direktyvoje nustatytos tokios priemonės (1–2 punktai) ir tokie tikslai (3 ir 4 punktai):

- Iki 2018 m. gruodžio 31 d. Europos Komisija paprašo Europos standartizacijos organizacijų parengti Europos standartus organiniu būdu perdirbamoms biologinėms atliekoms ir perdirbimo metu gautiems produktams (kompostui ir raugui).
- Iki 2019 m. kovo 31 d. numatyta parengti vieningą metodiką susidarančioms maisto atliekoms apskaityti. Ketinama parengti metodiką, kuri leistų aiškiai išmatuoti maisto atliekas, suteikiant rezultatus, kuriuos galima būtų laiku palyginti su valstybėmis narėmis.
- Iki 2023 m. gruodžio 31 d. turi būti užtikrintas biologinių atliekų atskyrimas ir perdirbimas susidarymo vietoje arba atskiras surinkimas ir nemišymas su kitomis atliekomis.
- Nuo 2027 m. sausio 1 d. komunalinės biologinės atliekos kurios patenka į aerobinį ar anaerobinį apdorojimą galės būti užskaitomos kaip perdirbtos tik tuo atveju, jeigu jos bus surenkamos atskirai ar išrūšiuojamos susidarymo vietoje.

Marijampolės regione kaip ir Kazlų Rūdos savivaldybėje atskiras MVA surinkimas neįvestas. Regione, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto / virtuvės atliekos (MVA) dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams arba tvarkomos privačiose įmonėse kituose regionuose. Dalis gyventojų VMA (žalioji frakcija) yra kompostuojama arba namuose dalis ŽAKA. Įdiegiamas atskiras MVA surinkimas regione ir atskiras nuo kitų biologiškai skaidžių atliekų perdirbimas:

- Leistų įgyvendinti ES ir nacionalinius reikalavimus atliekoms perdirbti.
- Galimai sumažintų susidarančių atliekų kiekį.
- Dėl užterštumo sumažėjimo pagerėtų išrūšiuojamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kokybę.
- Puoselėtų gamtinius išteklius kompostu pakeičiant dalį fosfato, kalio, azoto trąšų.

14 lentelė. Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis, tonos

Teritorija	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonų / metus			
	2014–2015 m.	2016–2017 m.	2018–2019 m.	nuo 2020 m.
Marijampolės regionas	20 304	18 273	16 243	14 212
Pašalinta Marijampolės regione	5 415	5 942	7 649	8 051

Šaltinis: AAA duomenys

Marijampolės regione įdiegtas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas ŽAKA, namudinis kompostavimas ir išrūšiuotų MBA įrenginiuose biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leido visiškai pasiekti ir viršyti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis bei ženkliai sumažinti šalinamų atliekų kiekius.

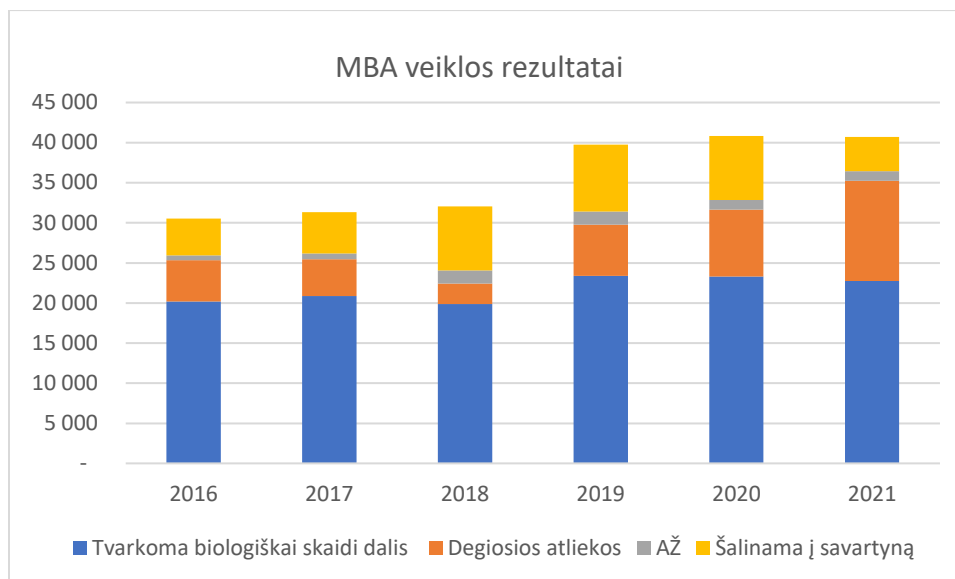
3.6. MKA surinkimas ir rūšiovimas

Visos Kazlų Rūdos savivaldybėje surinktos likusios po rūšiovimo mišrios komunalinės atliekos (MKA) transportuojamos į MBA įrenginius, esančius regioninio sąvartyno teritorijoje, kurie pradėjo veikti nuo 2016 m. balandžio mėn. Marijampolės MBA įrenginių pajėgumas – 65 000 t/m, o biologinio atliekų apdorojimo – 23 400 t/m.

Pagrindinė Marijampolės MBA įrenginių paskirtis mažinti Marijampolės regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų kiekius, iš mišrių komunalinių atliekų srauto maksimaliai atskiriant perdirbimui tinkamas antrine s žaliavas ir pakuotės atliekas, perdirbimui netinkamas, tačiau energetinę vertę turinčias atliekas, biologiškai skaidžias atliekas (BSA).

Iki 2018 m. įrenginius eksploatavo UAB „NEG Recycling“, o nuo 2018 m. kovo mėn. įrenginius pradėjo eksploatuoti UAB MAATC.

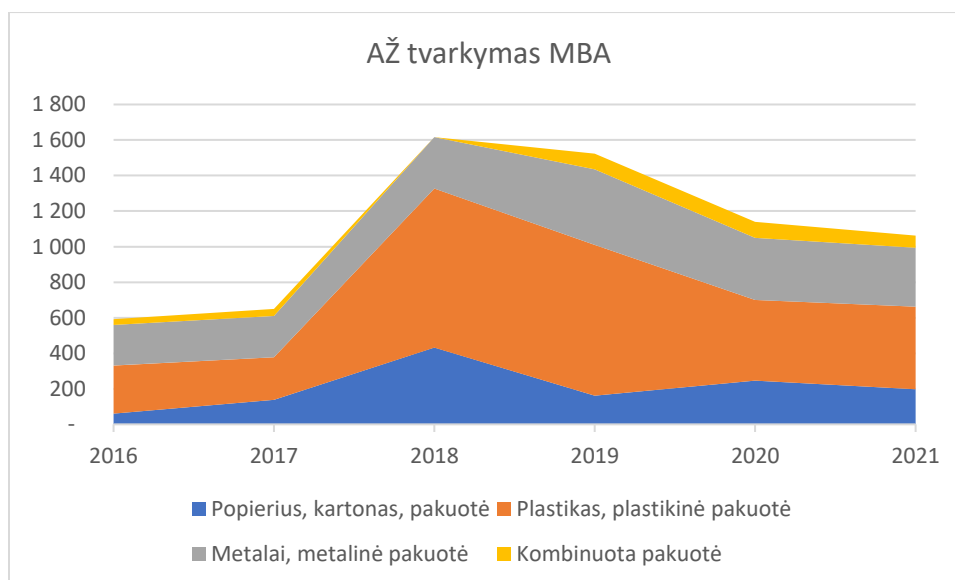
2020 m. į Marijampolės regiono MBA įrenginius buvo perduota rūšiuoti 39 841 t mišrių komunalinių atliekų, iš kurių atskirtos 1 284 t (3 proc.) pakartotinai naudoti ar perdirbti tinkančios medžiagos (mišrios popieriaus atliekos, plastikinės pakuotės, PET pakuotės, stiklo pakuotės, metalinės pakuotės, kombinuotos pakuotės), 23 305 t (58 proc.) bioskaidžių atliekų, kurios tvarkomos biologinio apdorojimo įrenginiuose, paruošta 8 328 t (21 proc.) degių atliekų, o likusios 8 013 t (20 proc.) šalinamos sąvartyne.

10 pav. Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai, tonos

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Antrinių žaliavų išrūšiavimo procentai rūšiavimo linijoje tokie patys kaip visoje Lietuvoje – 1–5 proc. nuo priimamų tvarkyti atliekų. Toks mažas išrūšiavimo procentas susijęs su didėjančiu antrinių žaliavų ir atskirų pakuočių atliekų surinkimu. Didžiąją dalį išrūšiuotame sraute sudaro plastikas ir metalai.

11 Pav. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų išskyrimas Marijampolės MBA, tonos

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

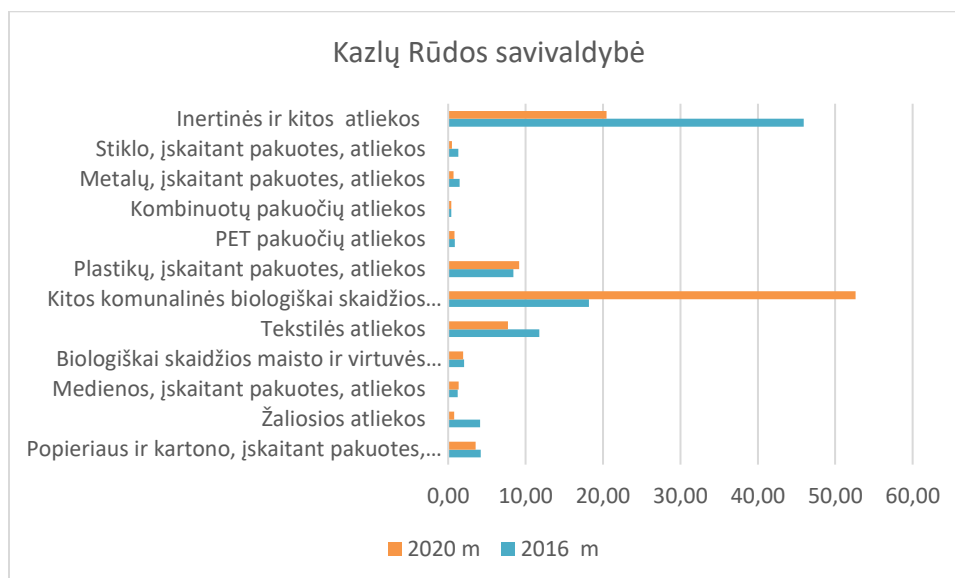
Atsižvelgiant į tai, kad MKA sraute vyrauja biologiškai skaidžios atliekos, biologinio apdorojimo įrenginiuose vidutiniškai tvarkoma apie 20-22 tūkst. tonų bioskaidžių atliekų.

15 lentelė. *Biologinio apdorojimo įrenginiuose tvarkomos atliekos, tonos*

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Biologinė dalis	20 197	20 881	19 878	23 394	23 305	22 764
Stabilatas	19 873	20 612	13 311	24 023	18 680	21 289

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Pagal LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymą Nr. D1–661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ sąvartyno operatorius arba atitinkamai MBA, MA įrenginio operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų ir (arba) į MBA, MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaitą. Nuo 2016 m. Marijampolės regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne UAB MAATC vykdė šalinamų arba į MBA / MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Tyrimų, atliktų 2016–2020 m., rezultatai pateikti žemiau esančioje diagramoje.

12 pav. Kazlų Rūdos savivaldybėje surinktų MKA morfologijos tyrimų rezultatai, procentai

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Į rūšiavimo įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys rodo, kad antrinės žaliavos sudaro apie 21 proc., o nežiūrint gerai išvystytos biologiškai skaidžių atliekų surinkimo infrastruktūros, biologiškai skaidžios atliekos – apie 60 proc. mišrių komunalinių atliekų, tarp kurių maisto ir virtuvės atliekos sudaro apie 2 proc. Per pastaruosius metus tarp mišrių komunalinių atliekų smarkiai padidėjo biologiškai skaidžių atliekų kiekis.

16 lentelė. *Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus, 2020 m.*

Frakcija	kg/ gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	12
Žaliosios atliekos	3
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	4
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	6
Tekstilės atliekos	25
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	30

Frakcija	kg/ gyventojui
PET pakuočių atliekos	3
Kombinuotų pakuočių atliekos	1
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	2
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	2

Šaltinis: AAA duomenys

Aukščiau esanti lentelė rodo, kad antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimą susidarymo vietoje, ypač kalbant apie tekstilės atliekas, būtina plėsti, taip pat pradėti atskirai rinkti virtuvės maisto atliekas, kas pagerintų likusių MKA išrūšavimo galimybes Marijampolės MBA.

3.7. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos po rūšavimo likusios ir kitos atliekos, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne. Čia be likusių po rūšavimo atliekų taip pat šalinamos ir tvarkomos kitos regione susidariusios netinkamos perdirbti atliekos, didžiąją dalį jų sudaro statybos ir griovimo atliekos, kurios naudojamos sąvartyno keliams įrengti, ir kitos perdirbti netinkamos atliekos.

Regioninį sąvartyną nuo 2015 m. balandžio 1 d. eksploatuoja UAB MAATC. Atliekos sąvartyne šalinamos laikantis patvirtinto techninio reglamento, kaupiamos sekcijomis, tankinamos buldozeriu, atliekų kompaktoriumi, perdengiamos. Vėjo išneštos lengvos atliekos surenkamos pagal poreikį, bet ne rečiau kaip du kartus per mėnesį. Visos atliekos, pristatytos į Marijampolės regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną, sveriamos svarstyklėmis.

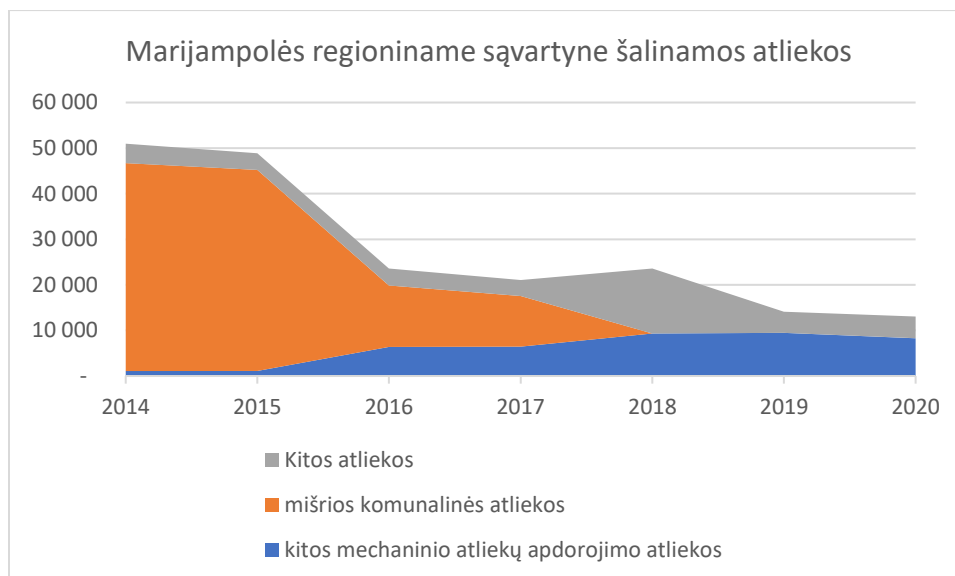
Nuo sąvartyno eksploatacijos pradžios šalinamų atliekų kiekis sumažėjo daugiau kaip 3 kartus, kas be abejonės susiję su MBA veikla bei mažėjančiu komunalinių atliekų kiekiu.

17 lentelė. Regioniniame sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pašalinta į sąvartyną	50 971	48 877	23 569	21 063	23 560	14 078	13 084

Šaltinis : UAB MAATC

Nuo 2018 metų pradėjus pilnu pajėgumu veikti Marijampolės MBA įrenginiams, į sąvartyną šalinamos tik apdorotos MKA – kitos mechaninio atliekų apdorojimo atliekos, kurios sudaro apie 60 proc. visų šalinamų atliekų – kitų netinkamų perdirbti ar kitaip panaudoti atliekų ar medžiagų.

13 pav. Marijampolės regioniname sąvartyne šalinamos atliekos, 2014–2020 m., tonos

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Ir nors šalinamų atliekų kiekiai kiekvienais metais mažėja – tai susiję su bendru MKA mažėjimu, MBA veikla ir su išaugusiu, tačiau nepakankamu atskiru antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimu, kitų atliekų paruošimu perdirbti ar kitaip panaudoti, aiškiai matyti, kad vis dar didelė dalis, t. y. apie 20 proc., atliekų šalinamos.

3.8. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Savivaldybės, įgyvendindamos planavimo dokumentų reikalavimus, turi užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, Kazlų Rūdos savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 proc. atliekų turėtojų, o tai visiškai atitinka VATP reikalavimą užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą.

3.9. Šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma tvarkymas

2019 m. Kazlų Rūdos savivaldybėje susidarė apie 5 t šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma, o 2020 m. tokių atliekų ir šiukšlių jau nebuvo.

Šiukšlės ir atliekos, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma, tvarkomos savivaldybės biudžeto lėšomis (Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis). Savivaldybės pateiktais duomenimis, šių atliekų tvarkymui 2019 m. buvo skirta apie 1,2 tūkst. eurų, vidutiniškai 200 eurų 1 t. sutvarkyti. Dėl plečiamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų, tokių bešeimininkių atliekų kiekiai kiekvienais metais mažėja. Savivaldybė, siekiant mažinti tokių lėšų panaudojimą bešeimininkių atliekų tvarkymui, tokias lėšas turėtų skirti ilgalaikiai atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros plėtrai.

3.10. Visuomenės švietimas ir informavimas

Visuomenės švietimas užima svarbią vietą komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje – skatina tinkamą visuomenės dalyvavimą įsitraukiant į atliekų tvarkymo sistemą. Nuolat šviečiant visuomenę, keliamas jos aplinkosauginio sąmoningumo lygis, supažindinama su komunalinių atliekų tvarkymo ypatumais, informuojama apie egzistuojančią tvarką bei infrastruktūrą. Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo tikslai:

- Visuomenės informavimas siekiant supažindinti su esama sistema, būsima sistema, jos pakitimais;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant pakeisti požiūrį ir elgseną;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant išugdyti visuomenę, kuri išmano ir sugeba spręsti aplinkosaugines problemas.

Informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais kryptys privalo būti suderintos su atliekų tvarkymo sistemos plėtra ir vykstančiais, įgyvendinamais projektais. Šiuo metu regione pagrindinę visuomenės švietimo ir informavimo funkciją atlieka UAB MAATC, gamintojams ir importuotojams atstovaujančios organizacijos ir atliekas surenkančios įmonės.

- **Informacijos sklaidos priemonės;**
- **UAB MAATC interneto svetainė;**
- **Spauda;**
- **Televizija ir radijas;**
- **Ekskursijos į bendrovės objektus, kuriuose susipažįstama su atliekų tvarkymo sistema;**
- **Mokėjimo pranešimai.**

Atliekų turėtojams aktuali informacija nuolat teikiama bendrovės interneto svetainėje, apie problemas ir veiklos naujoves buvo skelbiama socialinių tinklų informacija. UAB MAATC interneto svetainėje yra paskelbta visa būtiniausia klientams informacija apie teisės aktus, atliekų tvarkymo taisykles, atliekų surinkimo grafikus, atliekų aikštes, darbuotojų darbo laiką, sistemos objektus: MBA įrenginius, regioninį sąvartyną. Klientams įdiegta savitarnos sistema: joje klientai gali sužinoti savo mokėtinas už paslaugas sumas, peržvelgti mokėjimų istoriją. Klientams pateikti dokumentų šablonai. Interneto svetainėje yra užklausų sistema, kurioje užduoti klausimą galima greitai, greitai į jį sulaukiama ir atsakymo. Daugiausiai užklausų sulaukiama dėl pasikeitusių atliekų surinkimo grafikų, dėl paslaugų kokybės.

Informacija apie bendrovės veiklą klientus pasiekė su mokėjimų pranešimais jų antroje pusėje, skelbiant aktualias naujienas. Atliekų surinkimo grafikai yra ne tik skelbiami vietos laikraščiuose, interneto svetainėje, bet ir įteikti visiems atliekų turėtojams popieriniame variante. Kiekvieną dieną nuolatinis klientų informavimas vyksta telefonais, elektroniniais paštais, nemokama telefono linija 8 800 22002.

Daug informacijos gyventojams yra pateikiama vietos ir respublikiniuose laikraščiuose.

Norint vertinti vykdomos visuomenės informavimo ir švietimo veiklos įtaką gyventojų sąmoningumui, atliekų vengimui ir kt., prieš vykdant švietimo kompanijas būtina atlikti gyventojų apklausas ir jas pakartoti jau įgyvendinus kompaniją.

4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Marijampolės regiono savivaldybėse susidarė beveik 55 tūkst. tonų komunalinių atliekų (2021 m. šių atliekų susidarė jau 59 tūkst. tonų), iš kurių iš jų Kazlų Rūdos savivaldybėje 4 838 tonų, daugiau kaip 9 proc. iš visų susidarančių atliekų Marijampolės regione. Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius penkerius metus sumažėjo beveik 1 tūkst. tonų – nuo 5,7 tūkst. tonų 2016 m. iki 4,8 tūkst. tonų 2020 m. (neskaitant momentinio atliekų padidėjimo 2021 metais). Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su mažėjančia komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui, kuri per pastaruosius metus nuolat mažėja. Vidutiniškai rajone komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui sumažėjo 10 kg / asmeniui, kas iš dalies susiję su atliekų prevencija, sumažėjusiu vartojimu, bei atliekų tvarkymu susidarymo vietoje (namudinis kompostavimas) bei užstato sistema.

Kazlų Rūdos savivaldybėje VATP reikalavimai antrinių žaliavų konteinerių aikštelėms – savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojams, yra įgyvendinti – savivaldybėje 2020 m. viena antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 290 gyventojų, Kazlų Rūdos savivaldybės individualių namų gyventojai 100 proc. aprūpinti individualiais konteineriais.

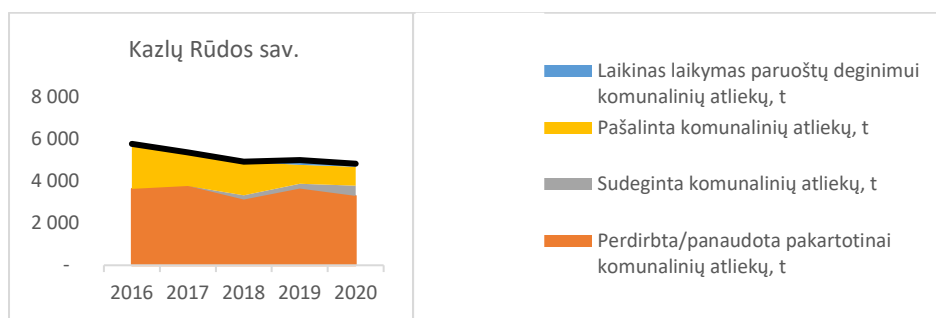
Įvertinus savivaldybių atliekų tvarkymo sistemų surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinį gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje 2020 m. siekė apie 600 t, arba apie 60 kg, vienam asmeniui.

Gyventojų aktyvumas pristatant atliekas į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę per pastaruosius tris metus išaugo beveik trigubai, ir Kazlų Rūdos savivaldybės gyventojas vidutiniškai priduoja apie 52 kg tokių atliekų per metus

Vertinant namų ūkiuose surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teigti, kad kiekvienais metais tvarkomų žaliųjų atliekų kiekis Kazlų Rūdos savivaldybėje didėja ir 2020 m. sudarė apie 900 tonų, arba apie 90 kg vienam gyventojui.

Kazlų Rūdos savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėja nuo 5 784 t 2016 m. iki 4 839 t komunalinių atliekų 2020 m., arba nuo 0,55 t/metus iki 0,43 t/metus vienam asmeniui atitinkamai. 2020 m. perdirbta / panaudota pakartotinai naudoti

komunalinių atliekų – 68 proc. iš visų susidarančių atliekų, pašalinta 19 proc., kitas kiekis saugomas deginti arba sudegintas.

14 pav. KA tvarkymas Kazlų Rūdos savivaldybėje

Remiantis atlikta regiono ir Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos analize žemiau pateiktas Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane 2014–2020 m. nustatytų uždavinių ir rodyklių įgyvendinimo regione vertinimas:

18 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas Kazlų Rūdos savivaldybėje

Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano uždutys	Kiekybinė uždutis Marijampolės regionui	Rezultatas
<p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 55 proc. regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos;</p> <p>Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 proc. (arba 11 145 t) Marijampolės regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos.</p>	<p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 3 181 t</p> <p>Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 1 694 t</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p> <p>2020 m. šalinamų komunalinių atliekų kiekis sudarė 19 % nuo susidarančių komunalinių atliekų, t.y. 906 t</p>
<p>Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos neviršytų VSATP numatytų užduočių (žr. 3 stulpelį).</p>	<p>Nuo 2014 iki 2015 m. šalinti ne daugiau kaip 20 304 t/metus;</p> <p>Nuo 2016 iki 2017 m. šalinti ne daugiau kaip 18 273 t/metus;</p> <p>Nuo 2018 iki 2019 m. šalinti ne daugiau kaip 16 243 t/metus;</p> <p>Nuo 2020 m. šalinti ne daugiau kaip 14 212t/metus</p>	<p>Įgyvendinta²</p> <p>●</p> <p>Nuo 2014 iki 2015 m. pašalinta 5 415 t Nuo 2016 iki 2017 m. pašalinta 5 942 t Nuo 2018 iki 2019 m. pašalinta 7 649 t 2020 m. pašalinta 8 051 t</p>
<p>Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).</p>	<p>Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 3 145 t</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p> <p>2020 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudojama 3 305 t (daugiau kaip 68 proc.)</p>
<p>Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti;</p>	<p>Paruošti pakartotinai naudoti ar perdirbti ne mažiau kaip 500 t antrinių žaliavų</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p> <p>Vidutiniškai surenkama apie 60 proc., arba 600 t arba 60 kg/asmeniui³</p>
Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros uždutys		
		<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p>

² Vertinant regioniniu mastu

³ Vertinant bendrą surenkamų antrinių žaliavų kiekį Marijampolės regione

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

<p>Iki 2015 m. įdiegti žaliųjų atliekų susidarymo vietoje tvarkymo infrastruktūrą, pateikiant gyventojams kompostavimo dėžes arba taikant skatinimo priemones, gyventojams įsirengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis; nesant galimybės kompostuoti individualiai, gyventojams sudaryti galimybes pristatyti žaliąsias atliekas į centralizuoto jų surinkimo ar tvarkymo aikštes (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštes ar žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes);</p> <p>Iki 2016 m. įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama toliau apdoroti biologiškai skaidžių atliekų dalis;</p> <p>Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.</p>	<p>Iki 2015 m. pateikti trūkstamas kompostavimo dėžes individualių namų gyventojams arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose.</p> <p>Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto atliekų surinkimo sistemą</p>	<p>Regione išdalyta apie 1,5 tūkst. vnt. kompostavimo dėžių.</p> <p>Mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo metu atskirtos biologiškai skaidžios atliekos tvarkomos biologinio apdorojimo įrenginiuose .</p> <p>Nuo 2024 m. planuojamas atskiras maisto surinkimas</p>
<p>Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys</p>		
<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas atnaujinti;</p> <p>Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti (rajonų savivaldybėse ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų);</p> <p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 m;</p> <p>Iki 2018 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 100 m;</p> <p>Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos;</p> <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu;</p>	<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. parengti schemas ir atnaujinti bei papildyti parengtas antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schema likusiose savivaldybėse</p> <p>Iki 2016 m. įrengti trūkstamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštes sodų ir garažų bendrijose, pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų</p>	<p>Igyvendinta</p> <p></p> <p>Planai atnaujinami pagal poreikį.</p> <p>2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnauja 290 gyventojų</p> <p>100 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais</p> <p>Savivaldybėje veikia 1 ŽAKA</p>

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

<p>Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>		
<p>Užtikrinti, kad didžiųjų miestų savivaldybėse (Alytaus, Klaipėdos, Kauno, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus) būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 100 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje;</p>	<p>Užduotis įgyvendinta</p>	<p>Įgyvendinta ● Savivaldybėje veikia 1 DGASA</p>
<p>Ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu. Savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) atskirą surinkimą, ir kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų;</p> <p>Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ne rečiau kaip du kartus per metus;</p> <p>Savivaldybės, sudarydamos sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad tie pavojingųjų atliekų srautai, kurių surinkimas techniškai galimas, būtų surenkami tiesiogiai iš gyventojų, įrengiant specialius konteinerius gyvenamuose namuose arba komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse.</p>	<p>Esant galimybei sutartyse su atliekų tvarkytojais nustatyti prievolę dėl didelių gabaritų, pavojingųjų atliekų surinkimo (2 kartus / metus) apvažiavimo būdu.</p> <p>Esant galimybei sutartyse su gamintojų ir importuotojų organizacijomis nustatyti prievolę dėl pavojingųjų atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių įrengimo.</p>	<p>Įgyvendinta ● Komunalinių atliekų tvarkytojai ne mažiau 2 kartus per metus surenka tokias atliekas apvažiavimo būdu Pasirašytos sutartys dėl papildančių sistemų įdiegimo regiono savivaldybių teritorijose</p>
<p>Numatyti atskirą tekstilės atliekų surinkimą.</p>	<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta ● Planuojama tekstilės atliekų surinkimo konteinerių plėtra</p>
<p>Iki 2015 m. gruodžio 31 d. būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kg vienam gyventojui per metus buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;</p> <p>Nuo 2016 m. būtų surenkama ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai.</p>	<p>Esant galimybei nustatyti gamintojų ir importuotojų organizacijoms uždavinį dėl 4 kg EEJ atliekų vienam gyventojui surinkimo</p> <p>Nuo 2016 m. surinkti ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta ● Surenkama apie 1 kg EEJ atliekų vienam gyventojui Vykdoma šalies mastu. 2020 m. vidaus rinkai pateikta 42 006 t, iš jų 36 223 t buitinės EEJ</p>

Apibendrinant galima teigti, kad Kazlų Rūdos savivaldybėje yra įgyvendinti pagrindiniai Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatyti uždaviniai.

Atliekų tvarkymo planų būklė vertinama, ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera – pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; gera – pasiekta 70–100 proc. planuojamo rezultato; patenkinama – 50–70 proc. planuojamo rezultato; bloga – pasiekta <50 proc. planuojamo rezultato.

19 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas ● Nuo 5 784 t 2016 m. iki 4 839 t 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas ● Nuo 550 kg 2016 m. iki 430 kg 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas ● Nuo 1210 kg 2016 m. iki 946 kg 2020 m.
Atliekų paruošimas perdirbti	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų ir paruoštų perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	Didėjimas ● Nuo 500 t 2018 m. iki 524 t 2020 m.
	Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis, išrūšiuotas ir paruoštas perdirbti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje arba regioniniuose apdorojimo įrenginyje, tonomis per metus	Didėjimas, stabilumas, vėliau mažėjimas	Didėjimas ● Nuo 591 t 2016 m. iki 1 199 t 2020 m.
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Didėjimas ● Nuo 600 t 2016 m. iki 800 t 2020 m.
	Bendras perdirbti surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą, procentais nuo bendro susidarantių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)	Didėjimas	Didėjimas ● Nuo 63 proc. 2016 m. iki 65 proc. 2020 m.
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)	Didėjimas arba stabilumas, vėliau mažėjimas	Didėjimas ● 2020 m. buvo paruošta deginti 8 328 t atliekų

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
Atliekų šalinimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)	Ne daugiau nei 55 proc. 2016 m.	Igyvendinta ● Pašalinta 37 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
		Ne daugiau nei 35 proc. 2020 m.	Igyvendinta ● Pašalinta 20 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus (vertinama regioniniu mastu)	Mažėjimas	Mažėjimas ● 2020 m. pašalinta 8 051 t biologiškai skaidžių atliekų
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)	Mažėjimas	Mažėjimas ● 2020 m. pašalintos biologiškai skaidžios atliekos sudarė 15 proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio

Šaltinis: Konsultanto vertinimas pagal AAA duomenis, savivaldybių ir UAB MAATC duomenys

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą savivaldybėje, esamą sukurtą infrastruktūrą ir numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

20 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> • Visos po rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Marijampolės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne; • Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga prieinama ir teikiama visiems atliekų turėtojams; • Gyventojams sudarytos sąlygos pirminiam atliekų rūšiavimui: viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnauja vidutiniškai 290 gyventojų, 100 proc. individualių namų gyventojų aprūpinti 	<ul style="list-style-type: none"> • Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo, daugiau atliekų rūšiuoti; • Nežiūrint sukurtos infrastruktūros, pasirašytos sutartys dėl papildančių sistemų atskirai surenkamų pakuočių, pakuočių atliekų ar antrinių žaliavų ir kitų atliekų kiekiai nedideli; • Surenkamų antrinių žaliavų ir išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai netinkama perdirbti ar

Stiprybės	Silpnybės
<p>individualiais rūšiavimo konteneriais, išdalyta virš 1,5 tūkst. vnt. kompostavimo priemonių namudiniam kompostavimui, savivaldybėje įrengta 1 DGASA ir 1 kompostavimo aikštelė;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasirašytos sutartys su GIA dėl pakuočių atliekų surinkimo; • Savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis; • Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, pakuočių atliekos, antrinės žaliavos, didelių gabaritų atliekos, per papildančias sistemas renkamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buities pavojingos atliekos, padangos ir panašiai. 	<p>pakartotinai panaudoti, o tai mažina perdirbamų atliekų kiekius.</p>
Galimybės	Grėsmės
<ul style="list-style-type: none"> • Galimybė ES finansinės paramos 2021–2027 m. laikotarpiu finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Marijampolės regione; • Galimybė įdiegti atskirą virtuvės maisto atliekų perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės hierarchijos už atliekų deginimą; • Galimybės, plečiant DGASA ar atskirų atliekų (pvz., tekstilės) surinkimo tinklą, didinti perdirbamų atliekų kiekius; • Galimybės tvarkyti VMA esamuose MBA įrenginiuose • Galimybės aktyvinti ir plėsti atskiro rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas; • Galimybės aktyvinti visuomenės informavimą ir švietimą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Augant ekonomikai, galimai daugiau susidarys komunalinių atliekų; • DGASA plėtrą miestuose stabdo žemės trūkumas; • Nesant perdirbimo technologijoms, tekstilės ir kitų atliekų (kombinuota pakuotė) atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros, plėtra sunkiai įsivaizduojama; • Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos; • Nesant MVA atliekų tvarkymo, nebus įgyvendinti Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano reikalavimai.

KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

5. KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas – tai regioniniu bendradarbiavimu grįstas žaliojo kurso bei valstybinės strategijos tikslų įgyvendinimo pagrindas. Regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija atliepia darnaus vystymosi tikslus (angl. sustainable development goals (SDG)) (toliau – DVT), siekiant horizontalios ir sisteminės valstybės, ir Marijampolės regiono plėtos.

Kazlų Rūdos savivaldybė, įgyvendindama atliekų ir tvarkymo 2021–2027 metų planą, prisidės prie žemiau išvardintų DVT įgyvendinimo. Priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, prie kurių pasiekimo Kazlų Rūdos savivaldybė ir Marijampolės regionas prisideda įgyvendindamas šio Plano priemones.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonės
	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Regiono ir Kazlų Rūdos savivaldybėje siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla.
	7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Regiono siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros gamybos įrenginių infrastruktūra).
	9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Kazlų Rūdos savivaldybėje siekiama modernizuoti atliekų surinkimo, tvarkymo, perdirbimo ir šalinimo infrastruktūrą, kuri atlieptų tvaraus vartojimo standartus.
	11 tikslas. Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Regiono siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.
	12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Regiono ir Kazlų Rūdos savivaldybėje skatinama prioretizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
	13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Regiono ir Kazlų Rūdos savivaldybėje siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.
	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Regiono ir Kazlų Rūdos savivaldybėje skatinama esančių vandens telkinių taršos prevencija didinant atliekų perdirbimą, mažinant šalinimą, kuris nekeltų pavojaus aplinkai.
	15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą. Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.
	17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę. Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant Kazlų Rūdos savivaldybei, regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.

5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atliepia šiuos Nacionaliniame pažangos plane bei kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytus strateginius tikslus ir uždavinius susijusius su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos juodai):

21 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos.
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarancių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	Skyrius 6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarancių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją . <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdurbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos politikos principas	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos grąžinamos pakartotiniame naudojimui , perdurbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).
Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarancių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio .
Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdurbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui .
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti

		maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo.
--	--	--

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones:

22 lentelė. VAPTP uždaviniai

	Tikslai	Uždaviniai
	Atliekų prevencija	253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas; 253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles; 253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją.
	Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai	253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti: 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.
	Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas	253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
	Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas	253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.
	Kitoks atliekų naudojimas	253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.
	Atliekų šalinimas	253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.

Pagrindinės VAPTP nustatytos užduotys, susijusios su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, lydimos konkrečių įgyvendinimo terminų ir kiekybiškai išreikštų siektinų reikšmių⁴.

⁴ Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

23 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1.- 260.2.	Iki 2025 m.	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
		Iki 2027 m.	Ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
		Iki 2030 m.	Ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	Ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.
		Iki 2030 m.	Ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m.	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų.
		2027 m.	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti	261.5.	iki 2025 m.	

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
gyventojus šiomis priemonėmis			
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	261.6.	iki 2025 m.	
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	Kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

Kitos užduotys, keliamos VAPTP⁵:

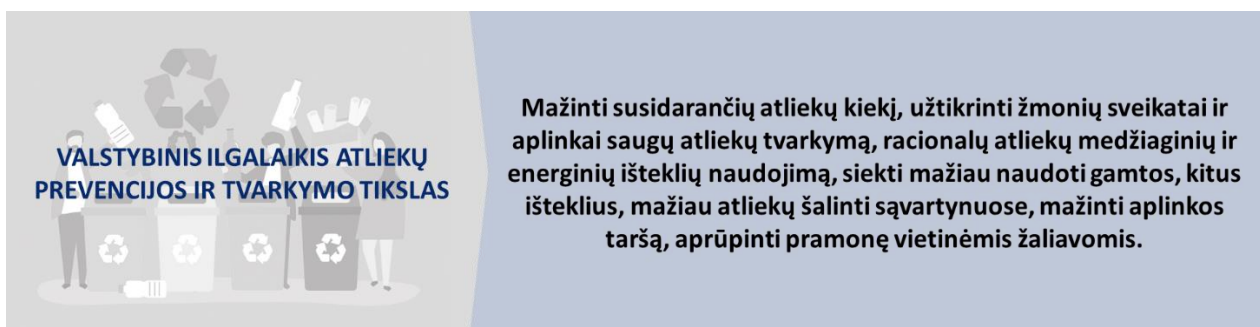
24 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP

Užduotis	Atitiktis VAPTP
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4.
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis	261.7.4.

⁵ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

Užduotis	Atitiktis VAPTP
surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.

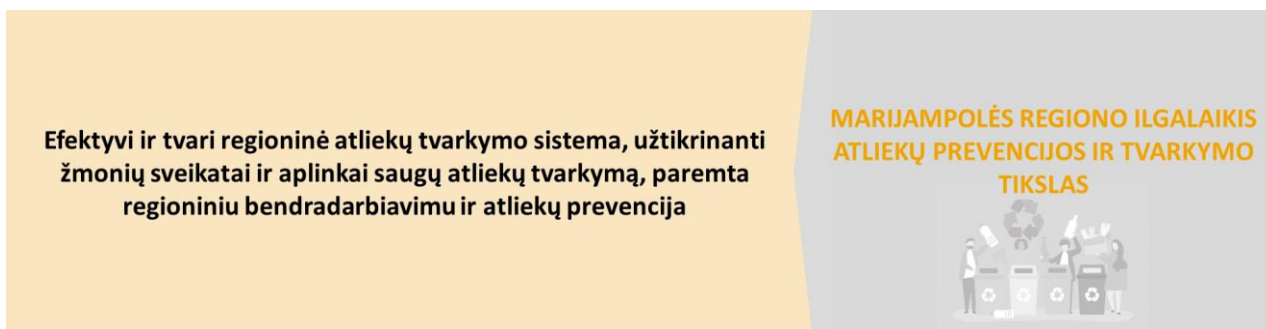
5.2. Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

Mažinti susidarantių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, siekti mažiau naudoti gamtos, kitus išteklius, mažiau atliekų šalinti sąvartynuose, mažinti aplinkos taršą, aprūpinti pramonę vietinėmis žaliavomis.

15 pav. Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

Marijampolės regione, įgyvendinant ilgalaikį atliekų prevencijos ir tvarkymo planą, keliamas pagrindinis tikslas, orientuotas į efektyvios ir tvarios atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, kurios metu būtų sėkmingai užtikrinamas gyventojų sveikatai ir aplinkai saugus atliekų tvarkymas. Vienas pagrindinių veiksnių, leisiančių pasiekti užsibrėžtų tikslų – regioninis bendradarbiavimas ir aktyvi atliekų prevencija, kurios metu bus skatinama keisti į aplinkos tausojimą orientuotą požiūrį.

16 pav. Marijampolės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS 2021–2027 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO TIKSLAS

Tikslas. Švarios ir patrauklios gyvenamosios aplinkos puoselėjimas

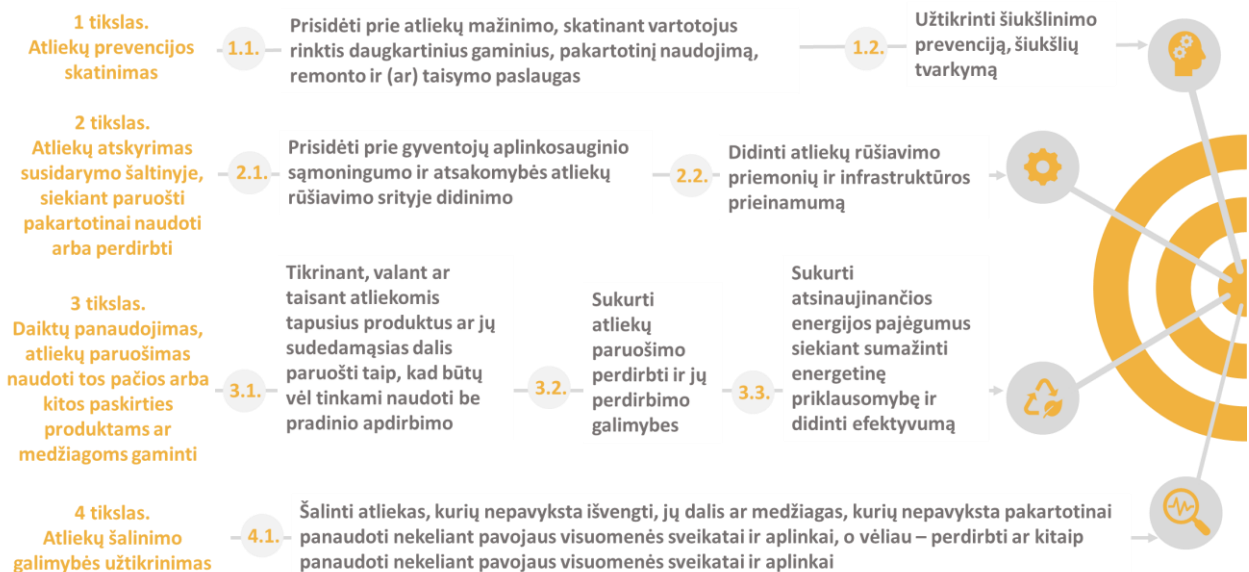
Uždavinys. Pagerinti atliekų tvarkymo sistemą, vykdyti gyventojų aplinkosauginį švietimą

Siekinat įgyvendinti valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano prioritetus ir įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai:

17 pav. Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai

Kiekvienam Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslui numatyti uždaviniai, kurie prisidės prie kryptingo vertinimo kriterijų ir plano įgyvendinimo.

18 pav. Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai

Pirmasis tikslas orientuotas į atliekų prevencijos skatinimą. Įgyvendinant pirmąjį tikslą, bus siekiama prisidėti prie gyventojų vartojimo įpročių keitimo – skatinti rinktis daigkartinius gaminius, sugedus jiems – suremontuoti ar pataisyti ir vartoti pakartotinai. Taip pat bus skatinamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas, siekiant kuo sėkmingesnės ir į pasirinktą auditoriją orientuotos šiukšlinimo prevencijos, jų surinkimo ir tvarkymo.

Antrasis tikslas orientuotas į atliekų atskyrimą dar susidarymo vietoje – šiam tikslui pasiekti keliami gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimo uždaviniai.

Trečiasis tikslas – atliekų paruošimas naudoti tos pačios arba kitos paskirties produktams arba medžiagoms gaminti. Siekiant įgyvendinti iškeltą tikslą, plano laikotarpyje bus siekiama atliekas paruošti pakartotiniam naudojimui be pradinio apdirbimo (siekiama didinti nebenaudojamų daiktų antrinį panaudojimą, pakeičiant jų pagrindinę paskirtį arba atnaujinant). Taip pat siekiama paruošti atliekas naudoti tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti sukuriant atliekų perdirbimo galimybes ir atsinaujinančios energijos pajėgumus.

Ketvirtasis tikslas orientuotas į atliekų šalinimo galimybių užtikrinimą. Įgyvendinant ketvirtąjį tikslą bus siekiama atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- **VAPTP užduotys vykdomos regioniniu principu pasitelkiant ir teikiant prioritetą sukurtai ir vystomai regioninei komunalinių atliekų tvarkymo sistemai.**

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas MAATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;
- Savivaldybės priemonė – priemonė, prie kurios įgyvendinimo prisideda / už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai geltona spalva).

I. ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS

Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu, proc.

2021 M.	2027 M.
<100%	<100%

1.1. Prisidėti prie atliekų mažinimo, skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinį naudojimą, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas	
1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	Savivaldybių lėšos	biudžetų	
1.1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas Kazlų Rūdos savivaldybėje	2023–2027	Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	Pagal poreikį	Savivaldybių lėšos	biudžetų	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12.3 tikslu, siekiama iki 2030 m. 50 proc. sumažinti maisto atliekas vienam gyventojui mažmeninės prekybos ir vartotojų lygiu, mažinti maisto nuostolius visoje maisto gamybos ir tiekimo grandinėje. Kazlų Rūdos savivaldybei, siekiant prisidėti prie šio tikslo įgyvendinimo, planuojama įvertinti savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklas dėl galimybės diegti dalinį ar pilną „švediško stalo“ maitinimą.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.2	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas	2024–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	20	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
1.1.2.1	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas Kazlų Rūdos savivaldybėje	2024–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	1	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kita su atliekų prevencija susijusi švietėjiška veikla. Marijampolės regionas planuoja vykdyti vieningą viešinio veiklą bendradarbiaujant MAATC ir regiono savivaldybėmis. Kiekvienais metais planuojama organizuoti apvalaus stalo diskusijas, kurių metu bus aptariamos galimos ateinančių metų viešinio veiklos. Taip pat siekiant kryptingos ir tikslios viešinio naudos, Marijampolės regionas ir savivaldybės parengs viešinio planą atliekų prevencijos ir tinkamo atliekų tvarkymo namų ūkiuose skatinimui, kurioje bus numatomos viešinio kampanijos, jų įgyvendinimo terminai, rezultatai, vykdytojai, lėšos ir finansavimo šaltiniai. Rengiamoje strategijoje dėl atliekų prevencijos ir tinkamo tvarkymo namų ūkiuose skatinimo turi būti įtrauktos ir šios priemonės: 1.2.1; 2.1.1; 3.1.1.

Pagal parengtą regioninį viešinio planą, Kazlų Rūdos savivaldybė įgyvendins viešinio kampanijas atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis savivaldybėje.

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, šiukšlių tvarkymą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo organizavimas	2023–2027	Savivaldybės (atsakingas vykdytojas), MAATC	Regioninė	83	Savivaldybių biudžetų lėšos	
1.2.1.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo organizavimas Kazlų Rūdos savivaldybėje	2023–2027	Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	5	Savivaldybių biudžetų lėšos	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
			(atsakingas vykdytojas), MAATC				
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pavasarinės ir rudeninės švarinimosi akcijos skatina gyventojus pasirūpinti aplinkos tvarkymusi, surinkti šiukšles, jas išrūšiuoti ir priduoti. Akcijų metu atliekama kilni misija padeda atkreipti visuomenės dėmesį į aplinkos tvarkymosi svarbą, tuo pačiu sutvarkoma aplinka, aptinkami nedideli šiukšlynai, kurie akcijų metu panaikinami ir sutvarkomi.							
Šiukšlių surinkimas ir sutvarkymas pagrįstas gyventojų, savivaldybių, MAATC, įstaigų ir organizacijų bendradarbiavimu. Šiukšlių rinkimas daugiausiai vykdomas užmiesčiuose, parkuose, pamiškėse, paupiuose ir kitose vietose.							
MAATC atsakingas už šiukšlių rinkimo akcijų viešinimą bei koordinavimą, o Kazlų Rūdos savivaldybė – už šių akcijų veiklų organizavimą ir įgyvendinimą.							
1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje	2023–2027	Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	Pagal poreikį	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sistemingo atliekų turėtojų – gyventojų sąmoningumo, atliekų rūšiavimas turi tapti kasdienybe ne tik namuose, bet ir viešosios erdvėse. Viena opiausių problemų, su kuria susiduriama – per mažas išrūšiuotų atliekų kiekis, todėl rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių diegimas viešosiose erdvėse, paskatintų gyventojus sistemingai mokytis rūšiuoti atliekas ir prisidėti prie VAPTP tikslų ir uždavinių įgyvendinimo.							
Kazlų Rūdos savivaldybėje plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įrengti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžes vienoje atnaujinamoje viešojoje vietoje.							
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	Savivaldybių biudžetų lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	aikštelėse, aikštynuose ir parkuose						
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas Kazlų Rūdos savivaldybės traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2023–2027	Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	Pagal poreikį	Savivaldybių biudžetų lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose leidžia mažinti vienkartinį plastikinių pakuočių vartojimą ir taip prisidėti prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo. Geriamojo vandens stotelių plėtra gali taip pat prisidėti prie gyventojų įgūdžių su savimi nešiotis daugkartinio naudojimo pakuotes stiprinimo ir gerosios patirties dalijimosi.

Kazlų Rūdos savivaldybėje plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įrengti vandens stotelę vienoje atnaujinamoje viešojoje vietoje.

1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas	2023-2027	Savivaldybės (atsakingas vykdytojas), MAATC	Regioninė	-	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos (SP lėšos)	
1.2.4.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Kazlų Rūdos savivaldybėje	2023-2027	Kazlų Rūdos savivaldybė (atsakingas vykdytojas), MAATC	Savivaldybės	4	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos (SP lėšos)	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, būtina užtikrinti susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymą. Plano įgyvendinimo laikotarpiu, Kazlų Rūdos savivaldybė, atsižvelgusi į susidariusį poreikį, sieks užtikrinti šių padangų atliekų sutvarkymą.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

2.1. Prisidėti prie gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo ir atsakomybės atliekų rūšiavimo srityje didinimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą	2024–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	40	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIO lėšos ir kitos lėšos	
2.1.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Kazlų Rūdos savivaldybėje	2024–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	1	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIO lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

MAATC, savivaldybių, GIA, atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams, siekiant skatinti atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir kompostavimą vietoje.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Įgyvendinant priemonę Kazlų Rūdos savivaldybė prisidės prie iniciatyvų planavimo kartu su MAATC ir GIO. Taip pat vykdomos iniciatyvos su bendruomenėmis, mokyklomis, siekiant skatinti atliekų rūšiuojamąjį surinkimą. Numatomos viešinimo iniciatyvos bus įtrauktos į planuojamą rengti viešinimo planą, numatytą 1.1.2. priemonėje.</p>							

2.2. Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.1	Antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių) rūšiuojamo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra	2022–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		GIO ir kitos lėšos	€
2.2.1.1	Antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių) rūšiuojamo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje	2022–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės		GIO ir kitos lėšos	€
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į atskirus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba.</p> <p>MAATC yra sudaręs sutartis su antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių) surinkėjais, kurie aprūpina atliekų turėtojus rūšiavimo konteineriais Kazlų Rūdos savivaldybėje. 2023 m. savivaldybėje buvo įsigyta 80 vnt. antrinių žaliavų konteinerių. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įrengti naujas aikšteles ir aprūpinti atliekų turėtojus antrinių žaliavų rūšiavimo konteineriais pagal susidariusių poreikį.</p>							
2.2.2	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra	2022–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.2.1	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje	2022–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant palaikyti jau sukurtą atliekų surinkimo sistemą ir siekiant didinti jos patogumą gyventojams, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, įgyvendinama mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra ir vykdomas konteinerių tinklo kokybės palaikymas. MAATC yra sudaręs sutartis su mišrių komunalinių atliekų surinkėjais, kurie aprūpina atliekų turėtojus rūšiavimo konteineriais Kazlų Rūdos savivaldybėje. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įrengti naujas aikšteles ir aprūpinti atliekų turėtojus mišrių komunalinių atliekų konteineriais pagal susidariusių poreikį.							
2.2.3	Esamų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2023–2027	MAATC	Regioninė	4 033	Įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (DGASA) tinklo palaikymas atliekamas užtikrinant VAPTP užduočių vykdymą ir palaikant bendrą regioninę atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos veiklos tęstinumą.							
2.2.4	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	2 343,6	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DGASA tinklo plėtra įvykdymą, planuojama plėsti didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklą. Marijampolės regione planuojama įrengti dvi DGASA, kur gyventojų koncentracija gyvenvietėse yra didžiausia. Taip siekiama užtikrinti optimaliausią šių aikštelių poreikio patenkinimą bei sukurti didžiausią naudą savivaldybių gyventojams: 1 DGASA Marijampolės savivaldybėje; 1 DGASA Vilkaviškio rajono savivaldybėje; DGASA aikštelės įrengiamos iš Europos Sąjungos paramos projektuojamos ir įrengiamos pagal atitinkamos priemonės finansavimo sąlygų aprašą.							
2.2.5	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	MAATC	Regioninė	396,2	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.5.1.	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Kazlų Rūdos savivaldybėje	2023–2027	MAATC	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis, kurios būtų lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Sutvarkius bioskaidžias atliekas vietoje, išvengiama sukuriama ŠESD išmetimų, susijusių su atliekų transportavimu į tvarkymo vietas. Plano įgyvendinimo laikotarpyje, MAATC Kazlų Rūdos savivaldybėje planuoja išdalinti nuo 282 iki 336 kompostavimo dėžių. Taip pat naujo finansavimo periode, įvertinus reikalingą poreikį, numatoma papildoma plėtra. Detalesnė informacija pateikiama 6.2. skyriuje.							
2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	808,6	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.6.1	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	75,4	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama vykdyti atskirą maisto (virtuvės) atliekų iš Marijampolės regiono savivaldybių urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, surinkimą.							
Kazlų Rūdos savivaldybėje numatomas bioskaidžių atliekų (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų) surinkimas šiomis priemonėmis:							
<ul style="list-style-type: none"> • Surinkimas maisto (virtuvės) atliekų iš gyventojų daugiabučiuose namuose - 0,24 m³ konteineriais, žaliųjų atliekų – 1 m³ didmaišiais sezono metu. Kazlų Rūdos savivaldybėje planuojama įsigyti po 27 vnt. 0,24 m³ konteinerių ir 1 m³ didmaišių; • Surinkimas maisto (virtuvės) atliekų iš gyventojų individualiuose namuose - 0,08 m³ konteineriais, žaliųjų atliekų – 0,12 m³ konteineriais sezono metu. Kazlų Rūdos savivaldybėje planuojama įsigyti po 1110 vnt. 0,08 m³ ir 0,12 m³ konteinerių; • Surinkimas žaliųjų atliekų nuo kapinių ir sodų bendrijų – 1,1 m³ didmaišiais. Kazlų Rūdos savivaldybėje planuojama įsigyti 57 vnt. 1,1 m³ didmaišių. 							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Detalesnė informacija pateikiama 6.2. skyriuje.							
2.2.7	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2023–2027	MAATC	Regioninė	3 302,2	Įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekamas atviruose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, o pagamintas kompostas realizuojamas. Šios veiklos palaikymas jau esamose aikštelėse prisideda prie bioskaidžių atliekų mažinimo mišriame komunalinių atliekų sraute, taip pat padeda siekti VAPTP nustatytų užduočių įgyvendinimo, susijusių su atskiru surinkimo ir atliekų perdirbimu.							
2.2.8	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių plėtra	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	850	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Visose aikštelėse žaliosios atliekos priimanos iš gyventojų ir įmonių. Gyvenvietėse dažnai susiduriama su problema, jog gyventojai visų susidariusių žaliųjų atliekų neturi galimybės kompostuoti vietoje, todėl ŽAKA tinklo plėtra, padėtų gyventojams tinkamai atsikratyti žaliosiomis atliekomis, kurių jiems nėra galimybės sutvarkyti vietoje. Numatoma įrengti ar praplėsti 1 ŽAKA aikštelę Marijampolės savivaldybėje, vakarinėje Marijampolės miesto pusėje.							
2.2.9	Buityje susidarantių tekstilės atliekų rūšiavimo infrastruktūros plėtra	2023–2024	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	35,2	Atliekų prevencijos ir tvarkymo programa	€
2.2.9.1	Buityje susidarantių tekstilės atliekų rūšiavimo infrastruktūros plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje	2023–2024	MAATC (atsakingas vykdytojas), Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės		Atliekų prevencijos ir tvarkymo programa	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiavimo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Marijampolės regiono savivaldybėse numatyta tekstilės atliekų konteinerių plėtra. Plano įgyvendinimo laikotarpiu MAATC Kazlų Rūdos savivaldybėje planuoja įrengti 44 tekstilės atliekų surinkimo konteinerius. Detalesnė informacija pateikiama 6.2. skyriuje.							
2.2.10	Savivaldybių atliekų tvarkymo atnaujinimas ir taisyklių kitų	2023–2027	Savivaldybės, MAATC	Regioninė	-	-	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus						
2.2.10.1.	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Kazlų Rūdos savivaldybėje atnaujinimas atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Kazlų Rūdos savivaldybė, MAATC	Savivaldybės	Pagal poreikį	-	
2.2.10.2.	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Kazlų Rūdos savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas	2023–2027	Kazlų Rūdos savivaldybė, MAATC	Savivaldybės	Pagal poreikį	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo ir į AM planuojamas teisės aktų pataisas, numatančias, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidaranti biologines atliekas, būtų skaičiuojamas mažesnis mokestis už atliekų tvarkymą, Kazlų Rūdos savivaldybėje bus įvertinama galimybė taikyti šią lengvatą ir esant poreikiui papildyti savivaldybės tvarkas.							
2.2.11	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir	2024-2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	<p>importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo</p>						
2.2.11.1	<p>Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų</p>	2024-2027	Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Kazlų Rūdos savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Kazlų Rūdos savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo. Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.							
2.2.12	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo	2024-2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	
2.2.12.1	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako	2024-2027	Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Kazlų Rūdos savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinį plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Kazlų Rūdos savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.

2.2.13	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą savivaldybėse	2023-2027	Savivaldybės	Regioninė	-	Savivaldybių biudžeto lėšos	€
2.2.13.1	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Kazlų Rūdos savivaldybėje	2023-2027	Kazlų Rūdos savivaldybė	Savivaldybės	50	Savivaldybių biudžeto lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Kazlų Rūdos savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kiekvienais metais bus siekiama suorganizuoti nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams, jiems patogiose vietose.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

III. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)

2021 M.	2027 M.
65 %	68 %

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1	Dirbtuvių organizavimas	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Šiltuoju metų laiku planuojama organizuoti dirbtuves regiono DGASA aikštelėse veikiančiose dalijimosi daiktais stotelėse. Organzuojant dirbtuves Kazlų Rūdos savivaldybės gyventojai galės meistrauti, kurti, praleisti laiką ir sužinoti apie tvaresnę daiktų panaudojimą. Šios priemonės įgyvendinimas prisidės prie senų, nenaudojamų daiktų atnaujinimo, sutaisymo, prikėlimo antram gyvenimui, taip pat didins gyventojų sąmoningumą apie vartotojiškumo mažinimą, klimato kaitą ir ekologiją. Siekiant sėkmingai įgyvendinti priemonę, planuojama parengti veiksmų planą, kuriame būtų numatyta organizuoti dirbtuves.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.2. Sukurti atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybes

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.2.1	Žaliųjų atliekų apdorojimo infrastruktūros plėtra	2023–2027	MAATC	Regioninė	2 837,8	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti numatytus žaliųjų atliekų surinkimo ir apdorojimo uždavinius VAPTP, planuojama išplėsti ŽAKA Marijampolės regione infrastruktūrą, t. y. įsigyti įrangą žaliųjų atliekų apdorojimui: biologiškai skaidžių atliekų smulkintuvai (2 vnt.), biologiškai skaidžių atliekų krovimo ratiniai krautuvai (6vnt.), komposto sijotuvai (2vnt.), biologiškai skaidžių atliekų vartytuvai (2vnt.).							
3.2.2	Didelių gabaritų atliekų surinkimo (DGASA) infrastruktūros plėtra, siekiant aikštelėse surenkamų atliekų perdirbimo ar paruošimo pakartotinai naudoti	2023–2027	MAATC	Regioninė	208,7	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant didinti perdirbimo ir panaudojimo uždavinių kylančių iš VATPT įgyvendinimo, taip pat geresnės apskaitos ir kontrolės, planuojama išplėsti DGASA aikšteles, kuriose planuojama: Naujai įrengiamoje DGASA aikštelėje įsigyti pavojingų atliekų konteinerių pavojingų atliekų sandėliavimui/rūšiovimui; Naujai įrengiamoje DGASA aikštelėje įsigyti metalinį mobilų 32 m ³ konteinerių elektronikos sandėliavimui/rūšiovimui; 9 vnt. metalinius mobilius 18 m ³ talpos konteinerius kokybiškesniam atliekų rūšiovimui (4 vnt. naujai steigiamai DGASA, 2 vnt. pakaitiniai konteineriai atliekų vežimui, po vieną papildomą konteinerių Kybartų, Skaistakaimio ir Kazlų Rūdos DGASA aikštelėms); 9 vnt. metaliniai mobilūs 32 m ³ konteineriai (3 vnt. naujai steigiamai DGASA, 2 vnt. pakaitiniai konteineriai atliekų vežimui, po vieną papildomą konteinerių Šakių, Kudirkos Naujamiesčio, Kalvarijos ir Uosinės DGASA aikštelėms).							
3.2.3	MBA pritaikymo bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės))	2023–2027	MAATC	Regioninė		Europos Sąjungos ar kitų fondų parama, įmokos už	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	atliekų tvarkymui galimybių įvertinimas ir įgyvendinimas ⁶					atliekų surinkimą ir tvarkymą, kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Galimybių studijos parengimas siekiant įvertinti galimybes MBA pritaikyti bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų tvarkymui. Įvertinus MBA pritaikymo alternatyvas, ieškoma finansavimo galimybių pasirinktai alternatyvai įgyvendinti. Esant prielaidoms gauti valstybės ar ES fondų finansavimą planuojamas MBA pritaikymas bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų tvarkymui.

3.3. Sukurti atsinaujinančios energijos pajėgumus siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.3.1	Lokalių atsinaujinančios energijos įrenginių plėtra	2023–2027	MAATC	Regioninė	361	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą. Plano įgyvendinimo laikotarpyje planuojama pradėti antžeminės 450 kW saulės modulių elektrinės įrengimo darbus. Numatoma saulės modulių elektrinės vieta: Uosinės 8, Marijampolės sav.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

⁶ MBA pritaikymo bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų tvarkymui įgyvendinimas vykdomas papildomai įvertinant finansavimo galimybes ir sąlygas.

IV. ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS

Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.

2021 M.	2027 M.
15,5 %	8 %

4.1. Šalinti atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1	Filtrato valymo įrenginių / rekonstrukcija modernizavimas	2023–2027	MAATC	Regioninė	390	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Plano įgyvendinimo laikotarpyje, Marijampolės regiono sąvartyne planuojama pradėti atvirkštinės osmozės įrenginio rekonstrukcija. Nuotekų valymui osmosinis slėgis yra dirbtinai paverčiamas priešingu. Tirpalo su didesne koncentracija (šiuo atveju nuotekų) pusėje yra dirbtinai sukeliamas slėgis, viršijantis nuotekų osmosinio olėgio dydį. Tokiu atveju vandens molekulės yra priverčiamos judėti priešinga kryptimi – iš nuotekų į kitą membranos pusę (švaraus vandens pusę). Kadangi membrana praleidžia tik vandens molekules, pro membraną praeina tik vanduo, o visos priemaišos lieka koncentrato pusėje. Įrenginio konstrukcija leis užtikrinti, jog iš 100% įeinančių nuotekų kiekio būtų gaunama apie 75 % išvalyto iki nustatytų parametrų nuotekų ir 25 % koncentrato liekanų, kurioje ir liks visos sukonzentruotos nuotėkose ištirpusios priemaišos.</p>							
4.1.2	Regioninio sąvartyno eksploatacijos užtikrinimas	2023–2027	MAATC	Regioninė	9 364	Įmokų už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia tai, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi būti užtikrinta, jog atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos.</p>							
4.1.3	Regioninio sąvartyno infrastruktūros plėtra	2023–2027	MAATC	Regioninė	1 120	Įmokų už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	€
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia tai, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi būti užtikrinta, jog atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos. Plano įgyvendinimo laikotarpyje planuojama įsigyti naują buldozerį atliekų stumdymui, tankinimui, perdengimų formavimui ir tankintuvą atliekų tankinimui.</p>							
4.1.4	Sąvartynų ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas	2023–2027	MAATC	Regioninė		Įmokų už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Siekiant tinkamos, galiojančius teisės aktus atitinkančios ir aplinką tausojančios regioninio sąvartyno veiklos, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas aplinkos monitoringu vadovaujantis aplinkos monitoringo programa, taip pat turi būti vertinamas uždarytų sąvartynų poveikis aplinkai.</p>							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo prognozė 2022–2027 m. Plane atlikta remiantis AAA 2015–2021 m. Marijampolės regiono ir Lietuvos Respublikos komunalinių ir kitų atliekų susidarymo istoriniais duomenimis.

Susidarančių komunalinių ir kitų atliekų kiekio pokyčiams Kazlų Rūdos savivaldybėje iki 2027 m. daro įtaką:

- gyventojų skaičiaus pokyčiai;
- ekonomikos augimo tendencijos;
- vartojimo įpročių pokyčiai.

Prognozuojant Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų kiekių susidarymą iki 2027 m. vadovaujamosi VAPTP numatytomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis, kuriose numatyta, jog komunalinių atliekų kiekis 2020 m. siekęs 1,35 mln. t, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. t. Taip pat numatoma, jog 2022 m. pabaigoje ir 2023 m., išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės atliktos įvertinant įvairių institucijų paskelbtas Lietuvos ekonominių rodiklių ir gyventojų skaičiaus kitimo prognozes, t. y.:

- Gyventojų skaičiaus Marijampolės apskrityje prognozėmis (Eurostat⁷);
- Gyventojų skaičiaus Kazlų Rūdos savivaldybėje prognozėmis;
- Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo skaičiavimais Kazlų Rūdos savivaldybėje;
- AAA pateikiama informacija apie 2020–2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėje;
- VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertintas kompostavimas individualiose valdose, remiantis Kazlų Rūdos savivaldybėje išdalintų individualaus kompostavimo priemonių galimu panaudojimo efektyvumu. Taip pat įvertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis, juridinių asmenų sutvarkytos komunalinės atliekos ir jų surinkimo tendencijos 2019–2021 m. Kazlų Rūdos savivaldybėje.

⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

25 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Kazlų Rūdos savivaldybėje.

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ⁸	Sistemos efektyvumas
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	74,1	140,86	34,5%
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	94,36	253,17	27,2%
PET pakuočių atliekos	0,02	35,53	0,1%
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	0	39,97	0%
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	196,52	28,55	87,3%

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Prognozuojant Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymą, daroma prielaida, kad antrinių žaliavų, įskaitant pakuotę surinkimas Kazlų Rūdos savivaldybėje kiekvienais metais bus ne mažiau kaip 12 % bus efektyvesnis, palyginti su 2021 m. buvusiu.

26 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2023–2027 m., t.

Atliekų rūšis	2023	2024	2025	2026	2027
Kazlų Rūdos savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė	10931	10305	10091	9893	9703
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekių)	4824	4547	4453	4365	4282
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį, užstato sistemoje surenkamą ir juridinių asmenų sutvarkomą komunalinių atliekų kiekį	8264	8347	8374	8418	8475

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Kazlų Rūdos savivaldybės 2023–2027 m. komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atliekų rūšis pateikiama priede Nr. 1.

⁸ Atsižvelgiant į 2021 m. Marijampolės regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus

6.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytus tikslus ir uždavinius, planuojama sukurti ir vystyti šią atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą:

- **Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų tvarkymo (toliau – MVA) infrastruktūros sukūrimas vystymas.**

Kazlų Rūdos savivaldybėje plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama plėtoti atliekų tvarkymo sistemą – pradėti atskirai surinkti maisto (virtuvės) atliekas. Taip pat, siekiant vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalinant kompostavimo dėžes ir ugdant, šviečiant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes ir tinkamai kompostuoti vietoje.

Plano įgyvendinimo laikotarpyje numatoma įgyvendinti bioskaidžių atliekų (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų) surinkimą šiomis priemonėmis, kurios bus įgyvendinamos palaipsniui viso Plano įgyvendinimo laikotarpiu:

- Surinkimas maisto (virtuvės) atliekų iš gyventojų daugiabučiuose namuose - 0,24 m³ konteineriais, žaliųjų atliekų – 1 m³ didmaišiais sezono metu;
- Surinkimas maisto (virtuvės) atliekų iš gyventojų individualiuose namuose - 0,08 m³ konteineriais, žaliųjų atliekų – 0,12 m³ konteineriais sezono metu;
- Surinkimas žaliųjų atliekų nuo kapinių ir sodų bendrijų – 1,1 m³ didmaišiais.

Įvertinus reikalingą atskiro MVA srauto surinkimo infrastruktūrą, 27 lentelėje pateikiamas papildomas infrastruktūros poreikis Kazlų Rūdos savivaldybėje iki 2027 m.:

27 lentelė. Bioskaidžių atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Kazlų Rūdos savivaldybėje

0,24 m ³	0,12 m ³	0,08 m ³	1 m ³	1,1 m ³
27	1 110	1 110	27	57

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į MVA atliekų tvarkymo įrenginius, o žaliosios atliekos bus tvarkomos Marijampolės regiono žaliųjų atliekų tvarkymo aikštelėse.

✓ **Individualaus kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra.**

Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėsti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, savivaldybėje aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis. Šios dėžės turėtų būti lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė, kuria siekiama maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. VAPTP plane numatyta, kad biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti

taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą, užtikrinus kontrolės ir stebėsenos sistemą.

Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama individualių kompostavimo dėžių plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje. Iš viso planuojama išdalinti nuo 282 iki 336 kompostavimo dėžių. Taip pat, naujo finansavimo periode, iš viso Marijampolės regione planuojama papildomai įsigyti apie 2,5 tūkst. dėžių, kurių dalis bus išdalintos Kazlų Rūdos savivaldybėje pagal iš anksto įvertintą poreikį. 28 lentelėje pateikiamas kompostavimo dėžių poreikis:

28 lentelė. Individualių kompostavimo dėžių poreikis Kazlų Rūdos savivaldybėje

Savivaldybė	Kompostavimo dėžės
Kazlų Rūdos sav.	nuo 282 iki 336
Naujo finansavimo laikotarpyje regione planuojama įsigyti papildomai apie 2,5 tūkst. kompostavimo dėžių, kurių dalis bus skirta Kazlų Rūdos savivaldybei	

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

✓ **Buityje susidaranti tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra.**

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Kazlų Rūdos savivaldybėje numatoma tekstilės atliekų konteinerių plėtra.

Planuojama konteinerių plėtra numatoma kolektyvinių konteinerių aikštelėse, siekiant sudaryti patogias sąlygas gyventojams netoli namų esančiose kolektyvinėse konteinerių aikštelėse išmesti švarius nenaudojamus tekstilės gaminius. 29 lentelėje pateikiamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Kazlų Rūdos savivaldybėje:

29 lentelė. Tekstilės konteinerių poreikis Kazlų Rūdos savivaldybėje

	Savivaldybėje	Savivaldybės DGASA	Viso savivaldybėje
Kazlų Rūdos sav.	40	4	44

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

MAATC pasirašęs sutartį su UAB „Ecoservice“, kuris Kazlų Rūdos savivaldybėje, prie didžiųjų prekybos centrų, yra pastatęs 9 konteinerius tekstilės atliekoms surinkti.

Kita regioninė infrastruktūra, užtikrinanti valstybinių uždavinių įgyvendinimą:

- **Lokalių atsinaujinančios energijos įrenginių plėtra.**

Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą. Plano įgyvendinimo laikotarpyje planuojama pradėti antžeminės 450 kW

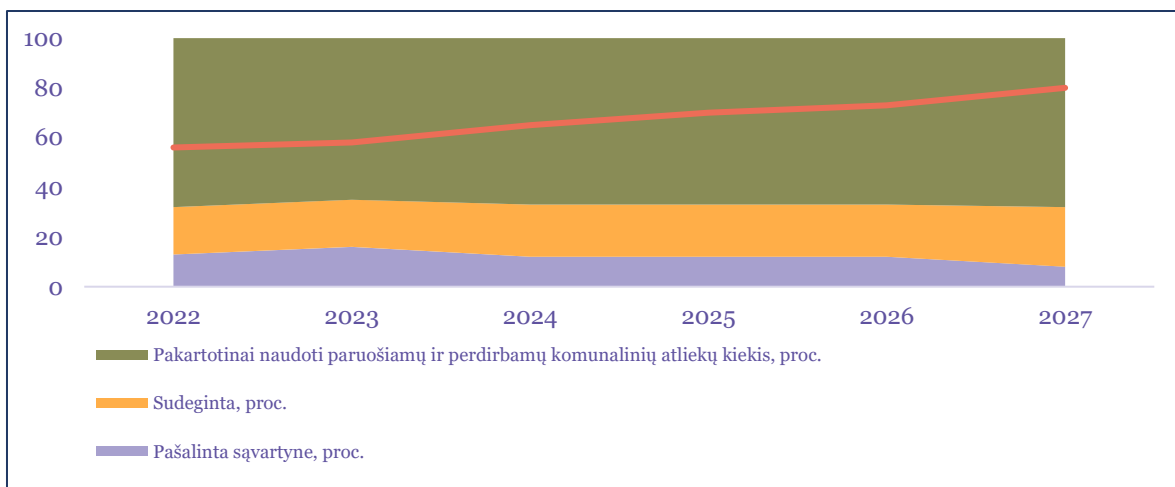
saulės modulių elektrinės įrengimo darbus. Numatoma saulės modulių elektrinės vieta: Uosinės 8, Marijampolės sav.:

- **Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija / modernizavimas.**

Plano įgyvendinimo laikotarpyje, Marijampolės regiono sąvartyne planuojama pradėti atvirkštinės osmozės įrenginio rekonstrukcija. Nuotekų valymui osmosinis slėgis yra dirbtinai paverčiamas priešingu. Tirpalo su didesne koncentracija (šiuo atveju nuotekų) pusėje yra dirbtinai sukiamas slėgis, viršijantis nuotekų osmosinio olėgio dydį. Tokiu atveju vandens molekulės yra priverčiamos judėti priešinga kryptimi – iš nuotekų į kitą membranos pusę (švaraus vandens pusę). Kadangi membrana praleidžia tik vandens molekules, pro membraną praeina tik vanduo, o visos priemaišos lieka koncentrato pusėje. Įrenginio konstrukcija leis užtikrinti, jog iš 100 % įeinančių nuotekų kiekio būtų gaunama apie 75 % išvalyto iki nustatytų parametų nuotekų ir 25 % koncentrato liekanų, kurioje ir liks visos sukonzentruotos nuotėkose ištirpusios priemaišos.

Įgyvendinus numatomą infrastruktūros plėtrą Kazlų Rūdos savivaldybėje, numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama 19 paveiksle.

19 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas

7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS

Plano įgyvendinimo laikotarpiu Kazlų Rūdos savivaldybėje numatyta rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra. Pagrindinė infrastruktūra, kuriai reikėjo didžiausių finansinių investicijų, buvo įdiegta 2014–2020 m. atliekų tvarkymo plano laikotarpiu. Vertinama, kad įgyvendinus regiono ir savivaldybės priemones, vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos tenkančios namų ūkiui per mėnesį turėtų didėti ne daugiau kaip 7–10 proc.

30 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Kazlų Rūdos savivaldybėje

Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/l namų ūkiui /mėn.
Kazlų Rūdos sav.	4,31

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Didžiausią įtaką mokesčiams turės nuo 2023 m. padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 eur/t iki 50 eur/t), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą. Koeficientas nustatomas pagal Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, Plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Atliekų, patenkančių į sąvartyną, kiekio mažėjimui daugiausiai įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas. MVA srauto atskiras surinkimas, gali sumažinti į mišrių komunalinių atliekų kiekį daugiau nei 200–240 t. atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, remiantis atliekų sudėties tyrimais – apie 100–130 t. atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, patenkančių su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai Kazlų Rūdos savivaldybėje kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 17 % antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti mišrių komunalinių atliekų.

Atkreipiamas dėmesys, kad Plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą, taip pat galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Kazlų Rūdos savivaldybėje. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti Europos Sąjungos skiriamos paramos dydis ir intensyvumas priemonėse.

8. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano stebėseną ir regionines priemones atsakingas UAB MAATC, kuris metiniame pranešime pateikia apibendrintą informaciją apie regioniniame plane numatytų tikslų, uždavinių, priemonių įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą. Už Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Kazlų Rūdos savivaldybė.

31 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
260.1.	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)	68		66		67		67		67		68
260.3.	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne (proc.)	13		13		12		11		10		8
261.1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.	59		60		65		70		75		80
261.2-1	Įdiegta biologinių atliekų surinkimo sistema, vnt.				1							

32 lentelė. Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
1.	ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS														
1.-1	Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu							<100%		<100%			<100%		<100%
1.1.	<i>Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas</i>														
1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas														
1.1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas Kazlų Rūdos savivaldybėje														
1.1.1.1-1	Įvertintų bendrojo ugdymo mokyklų, dėl galimybės diegti dalinį ar pilną „švediško stalo“ maitinimą, dalis, proc.														100
1.1.2	Viešinimo kampanijų organizavimas ir vykdymas														
1.1.2.1	Viešinimo kampanijų organizavimas ir vykdymas Kazlų Rūdos savivaldybėje														
1.1.2.1-1	Įgyvendintų savivaldybės viešinimo priemonių, numatytų regioniniame viešinimo plane, atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis dalis, proc.									100			100		100
1.2.	Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles														
1.2.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo organizavimas														
1.2.1.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo organizavimas Kazlų Rūdos savivaldybėje														

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
1.2.1.1-1	Suorganizuotas šiukšlių rinkimo akcijų skaičius, vnt.								1		1		1		1
1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra														
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje														
1.2.2.1-1	Prioritetinės viešosios vietos, kuriose planuojama įrengti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemones, vnt.														1
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose														
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas Kazlų Rūdos savivaldybės traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose														
1.2.3.1-1	Prioritetinės viešosios vietos, kuriose planuojama įrengti viešąsias geriamojo vandens stoteles, vnt.														1
1.2.4	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas														
1.2.4.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Kazlų Rūdos savivaldybėje														
1.2.4.1-1	Suorganizuotas padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, surinkimas ir sutvarkymas, vnt.														Pagal poreikį
2.	ATLIEKŲ ATSKYRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANČI PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI														
2.-1	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų				59		60		65		70		75		80

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
	biologinių atliekų ir rūšiuojamųjų būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.														
2.1.	Didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę atliekų rūšiavimo srityje														
2.1.1	Viešinimo kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą														
2.1.1.1	Viešinimo kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Kazlų Rūdos savivaldybėje														
2.1.1.1-1	Įgyvendintų savivaldybės viešinimo priemonių, numatytų regioniniame viešinimo plane, atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis dalis, proc.								100		100		100		100
2.2.	Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą														
2.2.5	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti														
2.2.5.1	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Kazlų Rūdos savivaldybėje														
2.2.5.1-1	Išdalintų individualaus kompostavimo dėžių skaičius, vnt.														nuo 282 iki 336
2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.6.1	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje														
2.2.6.1-1	Įdiegta biologinių atliekų surinkimo sistema, vnt.							1							
2.2.9	Butyje susidarantiems tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.9.1	Butyje susidarantiems tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje														
2.2.9.1-1	Tekstilės atliekų konteinerių skaičius, vnt.						4			40					

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.2.10	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas														
2.2.10.1.	Savivaldybės Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Kazlų Rūdos savivaldybėje atnaujinimas														
2.2.10.1.-1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, vnt.														Pagal poreikį
2.2.10.1.	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Kazlų Rūdos savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas														
2.2.10.2.-1	Atnaujinti dokumentai, vnt.														Pagal poreikį
2.2.11	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo														
2.2.11.1	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Kazlų Rūdos savivaldybėje														
2.2.11.1-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.														Pagal poreikį
2.2.12	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo														
2.2.12.1	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Kazlų Rūdos savivaldybėje														
2.2.12.1-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.														Pagal poreikį
2.2.13	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą savivaldybėse														
2.2.13.1	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Kazlų Rūdos savivaldybėje														

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.2.13.1-1	Igyvendintų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo projektų skaičius, vnt.						1		1		1		1		1
3.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
3.-1	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.).				68		66		67		67		67		68
4.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														
4.-1	Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.				13		13		12		11		10		8

PRIEDAI

1 priedas. Komunalinių atliekų tvarkymas Kazlų Rūdos savivaldybėje 2023–2027 m., t

Atliekų rūšis	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	108	125	142	159	180
MVA (LT)		110	165	192	220
Žaliosios atliekos	859	876	1688	1710	1732
Tekstilės atliekos	27	41	55	68	85
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	155	186	216	246	284
PET pakuočių atliekos	9	13	17	21	27
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	10	14	19	24	30
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	203	207	210	214	218
Inertinės atliekos (keramika, betonai, akmenys ir panašiai)	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36
Didžiosios atliekos	546	569	592	617	643
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	54	57	59	61	64
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,21	0,22	0,24	0,25	0,26
Kitos komunalinės atliekos	256	254	253	252	251
Mišrios komunalinės atliekos	3189	2678	1609	1363	1094
Buityje susidaranti pavojingosios atliekos	0,99	0,99	0,98	0,98	0,97
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	262	289	317	344	379

Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Atliekų rūšis	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
#N/A (kitos, nepriskirtos jokiais grupei, atliekos)	3,6	3,1	2,8	2,4	2,1

Teisės aktų projektų antikorupcinio
vertinimo taisyklių priedas

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

Teisės akto projekto pavadinimas **Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Kazlų Rūdos savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano patvirtinimo“**

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas **Infrastruktūros ir žemės ūkio skyriaus Ūkio ir teritorijų planavimo poskyrio vyriausiasis specialistas-ekologas Antanas Rutkauskas**

Teisės akto projekto antikorupcinis vertinimas atliktas:

suderinus teisės akto projektą viešojo administravimo subjekte ir su pavaldžiomis įstaigomis (įstaigomis prie ministerijos ir kitomis ministruvi pavestose valdymo srityse veikiančiomis įstaigomis ir įmonėmis);

suderinus teisės akto projektą su suinteresuotomis institucijomis, kai jis buvo papildytas arba pakeistas.

Antikorupciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos (*nurodomas antikorupcinio vertinimo kriterijus (toliau – kriterijus), kurį taikant nustatytai korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių. Pildoma, kai, vertintojo nuomone, teisės akto projekto tiesioginio rengėjo siūlomų pataisų nepakanka korupcijos atsiradimo rizikai mažinti arba kai vertintojas nesutinka su teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentais, kodėl neatsižvelgta į vertintojo pateiktas pastabas*): **nėra**

Eil. Nr.	Kriterijus	Kriterijaus vertinimas (nurodant, kad „Kriterijų atitinka“ / „Kriterijaus neatitinka“ / „Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas“) ir pagrindimas, jeigu teisės aktas neatitinka kriterijaus (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios neigiamą atsakymą, pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio asmens	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą (<i>pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>)	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą (<i>pildo teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą atliekantis asmuo</i>)

		pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo) (pildo teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą atliekantis asmuo)		
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leisiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir pan. priimančio subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas		☐ tenkina ☐ netenkina
4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimų priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas		☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis motyvuotų atvejų, kai priimant sprendimus taikomos išimtys, sąrašas	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas		☐ tenkina ☐ netenkina

7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo ir viešinimo tvarka	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas		☐ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyti sprendimų dėl mažareikšmiškumo kriterijai ir priėmimo tvarka	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	<p>Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto:</p> <p>9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą</p> <p>9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą</p> <p>9.3. narių skyrimo mechanizmas</p> <p>9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė</p> <p>9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu</p> <p>9.6. asmeninė narių atsakomybė</p>	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas		☐ tenkina ☐ netenkina

10.	Numatytos procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo (viešinimo) tvarka	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas	☐ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis motyvuotų atvejų, kai nustatoma procedūra netaikoma, sąrašas	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas	☐ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų procedūrų ir sprendimų priėmimo konkrečius terminus	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas	☐ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas	☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir pan.)	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas	☐ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės (pvz., aiškiai ir išsamiai išdėstytos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, nustatyta standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, užkirstas	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas	☐ tenkina ☐ netenkina

	kelias kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjektų tiesioginiam kontaktui be liudininkų ir pan.)			
16.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybė	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas		☐ tenkina ☐ netenkina
17.	Teisės aktų projekte numatytas baigtinis kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, sąrašas ir nustatyta aiški nuobaudos (sankcijos) skyrimo procedūra	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas		☐ tenkina ☐ netenkina
18.	Kartu su teisės akto projektu pateikta pakankamai jį pagrindžiančių lydimųjų dokumentų ir informacijos, siekiant antikorupciniu aspektu įvertinti teisės akto projektą	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
19.	Kiti svarbūs kriterijai	Nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas:

Infrastruktūros ir žemės ūkio skyriaus
Ūkio ir teritorijų planavimo poskyrio
vyriausiasis specialistas- ekologas
Antanas Rutkauskas
2023 m. gruodžio d.

Teisės akto projekto vertintojas:

Teisės ir viešųjų pirkimų skyriaus
vyriausiasis specialistas Gražvydas Gustaitis
2023 m. gruodžio d.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Kazlų Rūdos savivaldybė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-12-06 Nr. Vd-4014
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gražvydas Gustaitis Vyriausiasis specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-12-06 16:54
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC
Sertifikato galiojimo laikas	2023-07-04 09:36 - 2027-07-03 09:36
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20231115.4
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2023-12-06)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2023-12-06 nuorašą suformavo Gražvydas Gustaitis
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-